Speciale
jubileumuitgave

1 April Courant

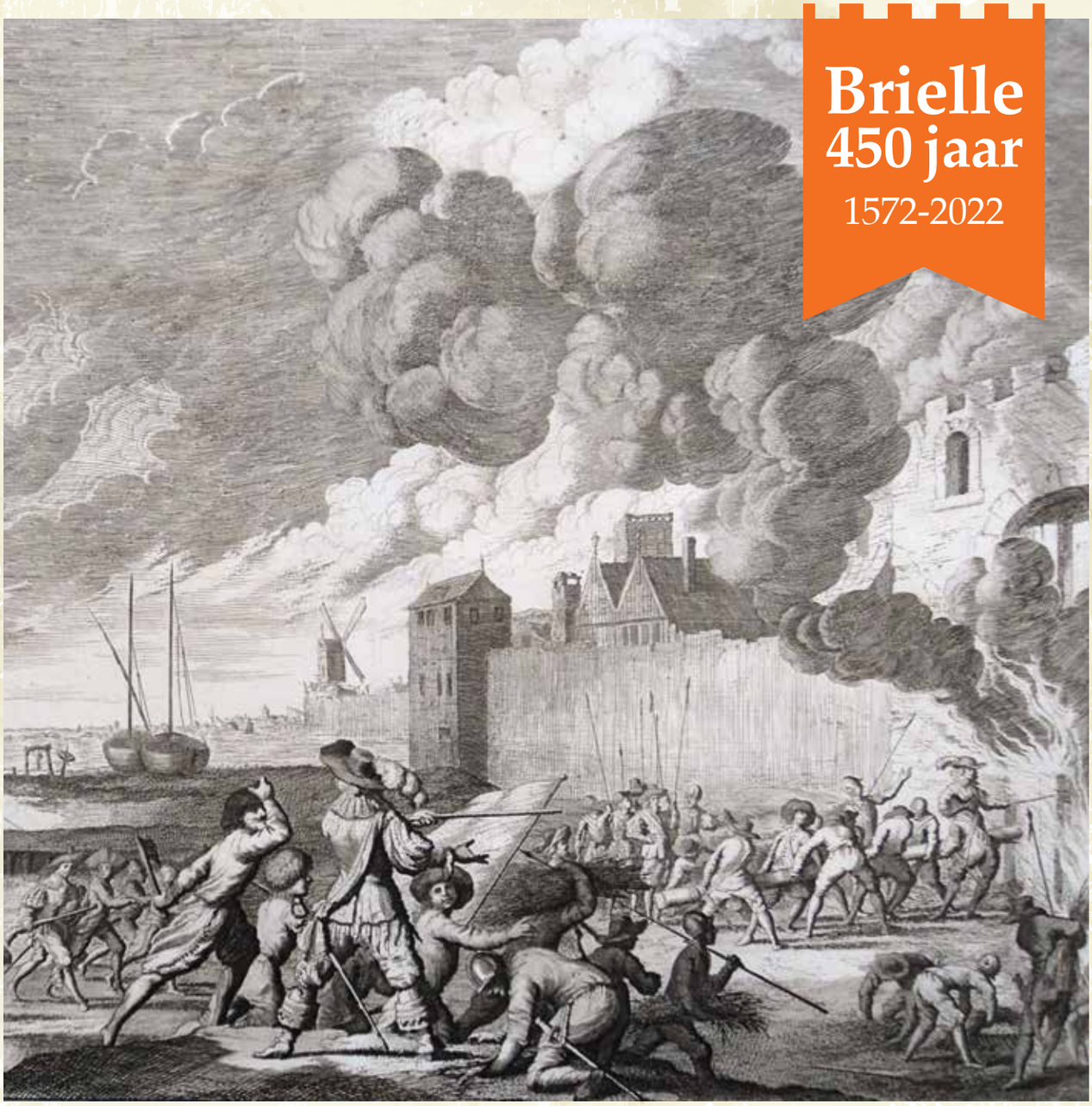

Brielle
450 jaar
1572-2022

Historische happening | Bastions ontsloten | De Geus in de Voorstraat
De Spaanse bezetting | Het huis Oranje Nassau | Mobiele Beiaard
Erfgenaam | Programma | Historische markten | Straatgroepen trofee
Geuzennaald | Libertatis Primitiae | Gieten van de Vrijheidsklok

DOE OPEN DE POORT
450 jaar vrijheid

Oplage: 33.000 ex.

TE KOOP

Kolpa v|d Hoek

Sint Catharijnehof 1

Wilt u wonen in dé blikvanger van Brielle? Dan is dit uw kans! De Brielse Dom heeft een riante living met veel zitruimte en een tuin rondom. Geniet van maximaal lichtinval door de grote raampartijen met glas-in-lood. En vanaf het dak.. heeft u een adembenemend panoramisch uitzicht over de historische stad.

- 450.000,- Leeuwendaalders
- Energielabel G
- Oplevering per 1 april 2022

Kolpa van der Hoek Makelaars
0181-484 000
Voorstraat 46, 3231 BJ Brielle

Editie 8 - maart 2022

Colofon
De 1 April Courant is een uitgave van No es Nada, in nauwe samenwerking met de 1 April Vereniging.

1 April Vereniging
Postbus 270
3230 AG Brielle
www.1aprilvereniging.nl
IBAN:
NL95ABNA0506 114 198

Verspreiding
Bouwman verspreidingen. Huis-aan-huis bezorgd in Brielle, Hellevoetsluis, Zwartewaal, Vierpolders Oostvoorne, Tinte en Rockanje en is tevens af te halen bij Historisch Museum Den Briel, de bibliotheek en het Stadskantoor.

Redactie
Leo Arkenbout
Liesbeth Klee
Fré Eggens
Wim Boeren
Koos Steentjes
Wim van Noord
Ad Hoogerwerf
Peter Kroone
Marcel Oranje
Gregor Rensen
en vele anderen die hebben ondersteund

Vormgeving
Red Cloud Media

Fotografie
Jan-Willem Broere
Richard Poppelaars
Ad Hoogerwerf
Harry Swart
Paul Horstink
Streekarchief Voorne-Putten
en vele anderen

Reacties
info@noesnada.nl

Copyright
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd zonder vooraf gegeven toestemming van de uitgever. Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Disclaimer
De geplaatste foto's zijn afkomstig van vele bronnen. De redactie heeft getracht de exacte herkomst van de foto's te achterhalen. Tevens is nadrukkelijk toestemming gevraagd aan de verstrekker van de foto's voor het plaatsen. Het is nooit de intentie van de redactie geweest om bewust zonder toestemming van de maker, foto's waarop copyright rust, (ongevraagd) te publiceren.

Voorwoord

Voorzitter

'Brielle - vier eeuwen Geuzenstad. De scheepsmast die vierhonderd jaar geleden op de poort beukte, is voor Den Briel niet zonder gevolgen gebleven. De echo van het vrijheidssein, dat de Watergeuzen er toen aan gaven, klinkt over goed een week extra luid als de stad zich opnieuw in fluweel hijst.'

Zo was de inleidende tekst van een vijftig jaar geleden uitgebrachte speciale uitgave van de Nieuwe Brielse Courant met daarin opgenomen interviews met mensen en onderwerpen rond die gouden datum in de Brielse historie.

Nu - vijftig jaar later- , in een jaar, dat landelijk in het teken staat van het herdenkingsjaar 1572, de Geboorte van Nederland, werd gekozen voor een uitstraling van onze 1 aprilcourant, zo veel mogelijk aansluitend bij die uit 1972.
Een krant, waarin niet alleen aandacht wordt besteed aan de 1 aprilviering, zoals wij die nu met elkaar beleven, maar waarbij ook kort terug wordt gekeken naar de afgelopen vijftig jaar.
Om de lezer van de krant mee te nemen in het verre verleden, zijn enkele zeer lezenswaardige artikelen opgenomen vanuit historisch perspectief gezien. En dan onze viering of herdenking, net zoals u dat wilt noemen of wilt ervaren.

Op het moment van schrijven van dit voorwoord ga ik er vanuit dat het evenement op 1 april normaal mag doorgaan. Dat alle beperkingen rond de coronavirus-pandemie achter ons liggen. Om mij heen voel ik het enthousiasme groeien om er, na een unieke en vooral teleurstellende tweejaarlijkse onderbreking, weer een prachtig evenement van te maken. De seinen van iedereen, die bij de vergunningverlening is betrokken staan in elk geval op groen, niet in het minst door de medewerking van het gemeentebestuur.

Wie zeker genoemd mogen worden zijn de leden van onze vereniging, die vooraf al werden gevraagd informatie aan te leveren, medewerking te verlenen op 1 april of in welke zin ook bijdragen aan het slagen van het evenement: dank voor jullie inzet. En voor wat betreft de (nog) niet leden: word lid, wij doen het met z'n allen om te zorgen voor een mooie jaarlijkse herdenking en het promoten van de stad Brielle.

Maakt u zich zorgen of u wel in gepaste kleding kunt rondlopen in Brielle?

Niet nodig. De dames van de Geuzennaald hebben de afgelopen twee jaar binnen de mogelijkheden doorgewerkt met het maken van kleding, passend in het tijdsbeeld van 1572. Keuze genoeg dus. Hoewel velen zeggen dat 2 april niet bestaat, maken we daar dit jaar een uitzondering op. De viering strekt zich eveneens uit over de dagen 2 en 3 april. Een heel weekend activiteiten in een historische sfeer.

Tot slot.

Hierboven haalde ik al aan dat wij dit jaar: "1572, De Geboorte van Nederland, 450 jaar op zoek naar vrijheid, verdraagzaamheid, verbondenheid en verscheidenheid", herdenken.

En refereerde ik aan de redactie van de Nieuwe Briels Courant, die het had over de 'Echo van het vrijheidssein'. Op dat moment misschien een treffende weergave van een gebeurtenis in het verleden.

Maar kijken wij naar de ontwikkelingen in de wereld van vandaag, dan mogen we constateren, dat het om meer gaat dan 'vrijheid' alleen. Laten we daarom bij onze viering in onze gedachten meenemen, dat het bovendien gaat om onze kernwaarden: verdraagzaamheid, verbondenheid en verscheidenheid.

Ik wens u allen een fijne 1 aprilviering toe.

Wim van Noord

Altijd een fotogenieke historische happening

Hoeveel foto's zullen er in de afgelopen decennia op 1 april zijn geschoten? Honderdduizenden? Een miljoen? Het moeten er vreselijk veel zijn. Zeker in de huidige tijd, waarin iedereen met een mobieltje onbeperkt plaatjes kan schieten. Maar ook vroeger kwamen de fotografen al in groten getale op het fotogenieke feest af. De eerste vage zwart-witbeelden dateren uit 1872, toen koning Willem III de festiviteiten in Den Briel bijwoonde. Op wat nu het Asylplein is werd de eerste steen gelegd voor het monument de Nymph en voor het Asyl voor oude en gebrekkige zeelieden. Op het terrein was een grote feesttent neergezet.

Er is een foto van. En een tekening, waarmee kranten in binnen- en buitenland het artikel over de viering illustreerden. Voor een overzicht van foto's door de jaren heen doken we in de archieven. Het aanbod is overweldigend. Hoe maak je de selectie? We hebben enkele thema's uitgelicht en wat zijsprongen gemaakt. Want de 1 April Vereniging wordt geregeld uitgenodigd om historische feesten in andere plaatsen luister bij te zetten. Natuurlijk met het geuzenschip de Prince Admirael. Maar ook met korte historische voorstellingen. Vooral de hangscène trekt de aandacht. Want, hoe enger hoe beter. En het rammeien van de poort, altijd leuk voor de toeschouwers. Het vergt een flinke organisatie en veel tijd, maar het betekent ook veel gezelligheid voor de deelnemers.

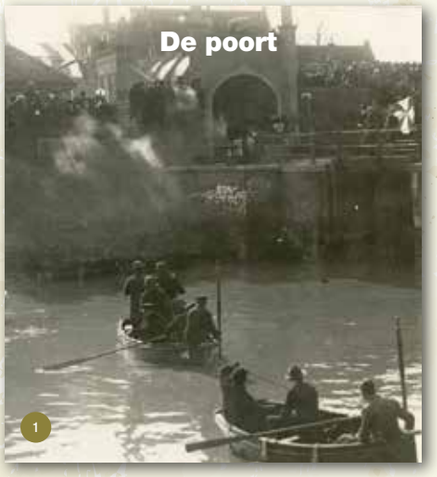

Bron: De foto's komen uit de collecties van het Streekarchief Voorne-Putten, Rijksmuseum, Ad Hoogerwerf en Hans de Regt.

1 In 1922 stond de poort ter hoogte van de voormalige Waterpoort aan het Maarland Noordzijde. Een mooie plek om het spektakel te bekijken was vanaf het water. Tijdens deze 350-jarige herdenking was de hele koninklijke familie op bezoek, onder wie Wilhelmina en haar dochter Juliana. 2 De Brielse Houthandel had in 1922 aan het Slagveld een fraaie poort gebouwd van gestapelde pallets. 3 Bij de Pieter van der Wallendam/begin Nobelstraat was in 1972 een enorme poort gebouwd. Het benodigde geld was ingezameld door de bevolking. Er was nadien geen goede opslag voor de poort en na enkele jaren was er weinig meer van over. 4 De lokale middenstand dacht enthousiast mee over de aankleding van de stad. Een van de slimme ondernemers liet een poort maken van koekblikken. 5 Tijdens de viering van 1972, het jaar dat koningin Juliana de belangrijke jubileumviering met een bezoek vereerde, werd de Langepoort gerammeid. Bij die gelegenheid kon het publiek nog aan beide zijden, binnen en buiten de vesting, het schouwspel van dichtbij bekijken.

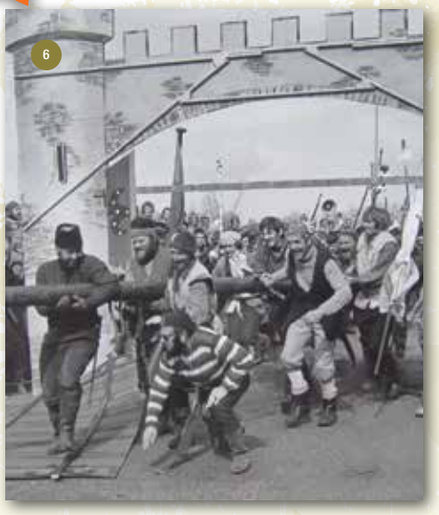
6

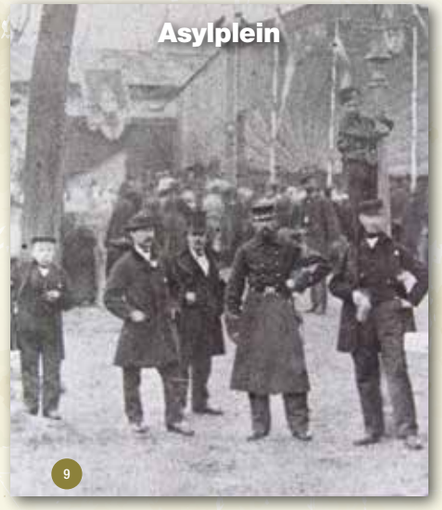

9

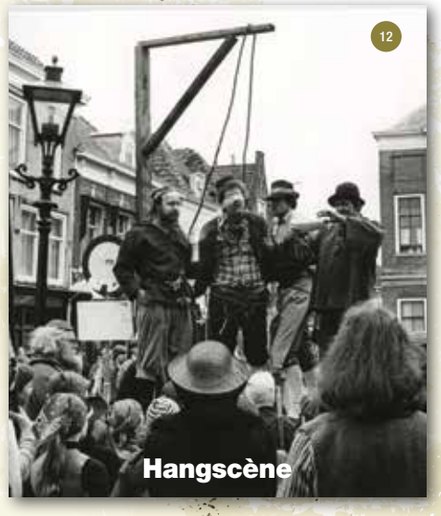

12

7

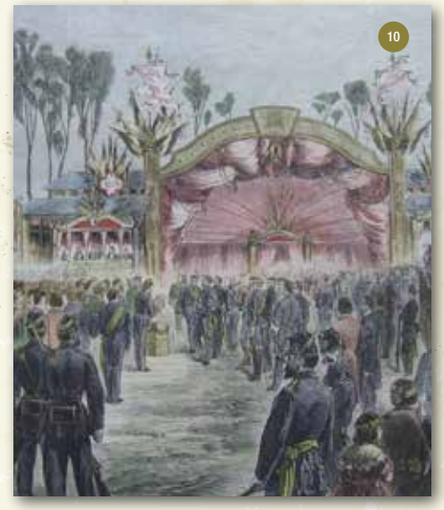
10

13

8

11

6 Een jaar later werd de rammeiscène verplaatst naar het Maarland. Voor het historisch spel in dat jaar werd speciaal een nieuwe poort gebouwd. 7 Bestaat het Spaanse leger anno 2022 uit een indrukwekkend garnizoen, in de jaren 70 waagde slechts een enkeling het op te nemen tegen de geuzen. zoals Arie Luyendijk en Fons Löbker. 8 Een duidelijk in scène gezette foto uit de jaren 80. Het historisch spel speelde zich af aan het Maarland. 9 Een wazige, maar daarom niet minder indrukwekkende foto van de viering in 1872! Het Asylplein was ingericht als feestterrein. Wie er naar de camera-installatie van de fotograaf keken? Misschien wel de opa's van de opa's van de 60-plussers van nu. 10 In 1872 gebruikte een Franse krant deze illustratie van de herdenking in Den Briel. Het is dezelfde plek op het Asylplein als de foto hierboven. 11 In de herinnering van veel Briellenaren was deze plek ook mooi: het terrein voor de Sloepenloods aan het eind van het Maarland, en de kop van het Kostverloren. Hier werd het spel op 1 april 1985 uitgevoerd. 12 Deze hangscène, begin jaren 80, is gefotografeerd op de Markt, met op de achtergrond De Hoofdwacht, de voormalige kazerne van de Marechaussee. 13 De Spaanse commandant wordt in onze tijd opgehangen op Bastion IX. Hier bungelt Mowgli van der Loo.

Toen en nu.
Alleen of met elkaar.

Jojo-en doen we al 450 jaar!

Om dit te vieren delen wij op 1, 2 en 3 april gratis jojo's uit.

GSM BRIELLE
UW LOKALE EXPERT
OP HET GEBIED VAN TELECOM

REPARATIES | NIEUW EN REFURBISHED TOESTELLEN |
COMPUTERSERVICE | ADVIES IN TELECOM EN ENERGIE

Nobelstraat 6 | 3231 BC Brielle | 0181 880 231
info@gsmbrielle.nl | **www.gsmbrielle.nl**

Memories and Music

Markt 2 | 3231 AH Brielle | 0181 508 044
www.memoriesandmusic.nl

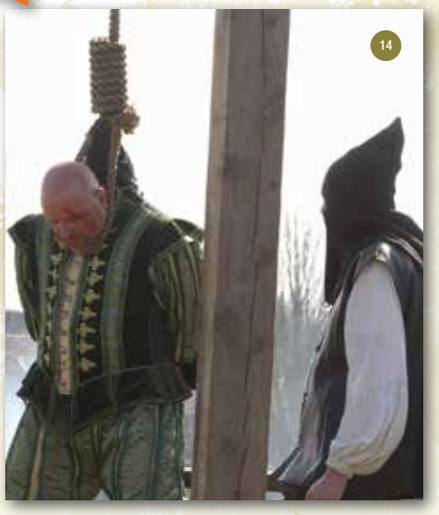
14

17

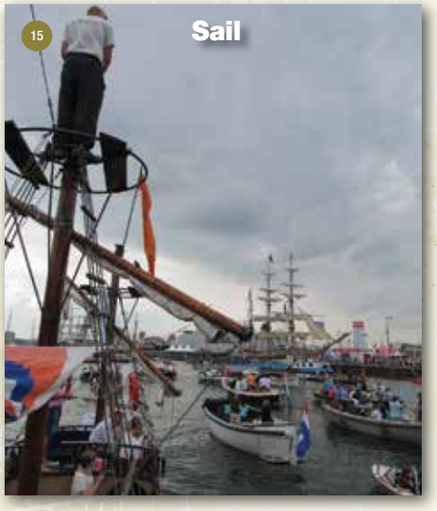
15 Sail

18

20

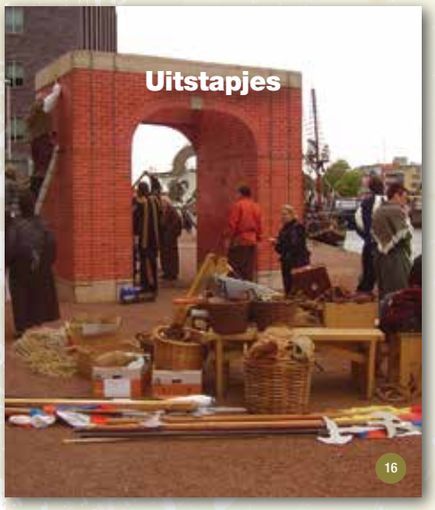
Uitstapjes
16

19

21

14 Mowgli nam het stokje over van Marcel van Driel, die vele jaren het genoegen had aan een tuigje te worden opgeknoopt. 15 Het geuzenschip de Prince Admirael was enkele keren te gast op Sail Amsterdam. De PA mag zich altijd verheugen in een grote belangstelling. De geringe grootte staat in schril contrast met de interesse van het publiek. 16 De Brielse leden trekken soms het hele land door. Hier werd in 2010 een feest opgeluisterd in Almelo. Zelfs de poort werd meegesleept en voor een dag opgebouwd. 17 In 2019 bezocht een delegatie uit Den Briel het Rijksmuseum in Amsterdam. In ruil voor het bezoek had het museum een studio ingericht waar met een soort Rembrandtlicht stemmige groepsfoto's konden worden gemaakt. 18 De 1 April Vereniging is een graag geziene gast op historische evenementen, zoals de Vestingstedendagen. Hier wappert fier de geuzenvlag. 19 Kinderen vergapen zich in 2015 in Sommelsdijk aan een spannend spel. Een resolute Lumey spreekt de ietwat verbaasde en angstige waard aan. 20 Spaanse soldaten uit Den Briel bewaken de poort in Geertruidenberg, 2013. Op dit soort dagen zijn er ontmoetingen met groepen uit andere vestingsteden, die bijvoorbeeld schutters afvaardigen. Voor Brielle betekent het een mooie stadspromotie. 21 De Vestingstedendag in Willemstad werd opgeluisterd met de aankomst van het geuzenschip, dat bulderend de haven invoer.

Mooi-Haarwerk.nl

MONIKE SOEWANDI
HAARWERKSPECIALIST

Vischstraat 18 | 3231 AV | Brielle
Tel | 06-12127073
Mail | info@mooi-haarwerk.nl
www.mooi-haarwerk.nl
mooihaarwerk.nl

MAATWERK | HAARWERKEN | ONDERHOUD & REPARATIE |
EXTENSIONS | WEAVES | HAARDONATIE

The Freedom of Finding You

DEEP BLUE Guru

De vrijheid om jou te vinden
Tot beweging komen om de diepere lagen in jezelf te ontdekken
Integratie - transformatie - onvoorwaardelijke Liefde

voor 'jong en oud'

06 - 46443763 | info@deepblueguru.nl | www.deepblueguru.com

Bastions ontsloten

Werkgroep Kanonnen en Affuiten.

Een terugkerend item in de 1 Aprilkrant is de stand van zaken rond het project Bastions Ontsloten. De doelstelling van dit project is om de bolwerken van Brielle een vorm van bestemming te geven met als rode draad oorlog en vrede in onze stad door de eeuwen heen. Het gaat zelfs nog verder dan alleen de Wallen, want ook de Bedevaartkerk en het Vrijheidsbos maken onderdeel uit van die hierboven genoemde rode draad. Onlosmakelijk aan Bastions Ontsloten opereert de Werkgroep Kanonnen en Affuiten. Deze groep van vrijwilligers vervaardigt en onderhoudt niet alleen de onderstellen van de vele kanonnen die op de Wallen staan opgesteld, maar houdt zich ook bezig met het opknappen, onderhouden en inrichten van de gebouwen op de bastions of bolwerken, de zogenaamde kazematten. Wat er op dat vlak is verricht zal ik in dit artikel nader uiteenzetten.

Het Kruithuis op Bastion 2

Als je het Kruithuis ingaat zie je tegen de achterwand een muurschildering die destijds bij de inrichting als Oudheidskamer voor de 1 aprilvereniging is aangebracht. Door de slechte vochthuishouding in het onverwarmde gebouw brokkelde die muurschildering af en wordt nu weer door de oorspronkelijke creatieve schilder (thans deel uitmakend van de Werkgroep) in volle glorie hersteld. Binnenkort dus weer te bewonderen. De draaibrug naar het Kruithuiseiland was door een door een storm aangetaste boom bij het omhalen zodanig beschadigd dat hij niet meer functioneerde. De Werkgroep heeft de draaifunctie hersteld.

Brielle in de Franse tijd op Bastion

Al een aantal jaren worden in het toeristenseizoen de deuren van de kazemat op Bastion 5 geopend, zodat de voorbijganger door de glazen pui de wandschilderingen kan zien en de videopresentatie op het scherm tegen de achterwand kan aanschouwen. Dit is al enige jaren, dus geen recente ontwikkeling, maar het is toch belangrijk te weten dat in het seizoen elke dag de deuren door vrijwilligers, bestaande uit leden van de Gidsengroep en de Werkgroep K&A, handmatig worden geopend en weer gesloten. Om de continuïteit hiervoor te waarborgen zou deze groep best uitgebreid kunnen worden, temeer omdat nu ook de luiken van het Kruitmagazijn door deze groep worden geopend en gesloten.

Kruitmagazijn

Tussen Bastion 6 en Bastion 7 ligt onder aan het pad het volledig gerestaureerde Kruitmagazijn. Zoals op Bastion 5 worden in het seizoen de luiken door dezelfde vrijwilligersgroep geopend en kan de voorbijganger de verlichting activeren en naar binnen kijken. Borden boven aan het pad verwijzen naar het Kruitmagazijn. Door het raam wordt ook de tunnel (zuchtgang) zichtbaar die tot aan de Langevest reikt en in het verleden diende voor ventilatie en opvang van de drukgolf als er onverhoopt een ongeluk met het kruit zou plaatsvinden. Aan de kant van de Langevest is de gang met een traliehek afgesloten.

Vleermuizen op Bastion 7

Het centimeters dikke stucwerk op de kazemat van Bastion 7 was er grotendeels afgevallen. Door professionals is dit vorig jaar prachtig hersteld. De Werkgroep K&A heeft de deuren

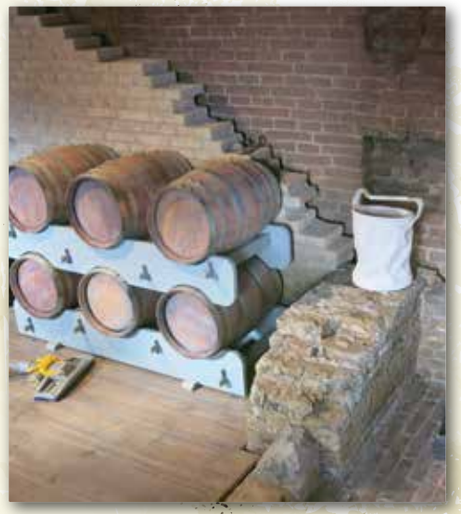

gemaakt en opgehangen en binnen de kazemat zijn de wanden zwart geschilderd en zijn er houten rekken aangebracht. Hopelijk weten de vleermuizen de opening in de deuren te vinden en gaan zij de kazemat bevolken. De laatste inspectie van een maand geleden heeft daar nog geen bewijs voor gevonden

Kazemat 8,5

Tussen Bastion 8 en Bastion 9 ligt een kazemat die door de Werkgroep K&A Bastion 8,5 is gedoopt. Natuurlijk ten onrechte omdat de locatie van deze kazemat geen Bastion of Bolwerk is. Tot voor kort was dit een opslagplaats voor materiaal van de 1 aprilvereniging. Hiervoor is tijdelijk een andere plek gevonden en deze ruimte wordt nu ingericht als een alternatieve werkruimte c.q. uitvalbasis voor de Werkgroep. De coronacrisis dwingt in kleinere groepen te werken en Bastion 8,5 biedt hiervoor een mogelijkheid. Het grote werk als de bouw en onderhoud van de affuiten zal in de werkplaats van de firma Van Dijk moeten blijven plaats vinden.

De kazemat op Bastion 9

Deze bekende kazemat op het Bastion van het 1 aprilmonument ondervindt momenteel een complete metamorfose. Ook hierin stond in het recente verleden het zware materiaal van de 1 aprilvereniging, zoals de galg en het mobiele kanon. Ook dit materiaal heeft op dit moment een (tijdelijke) andere opslaglocatie. Binnenkort wordt ook deze kazemat voorzien van een glazen pui en wordt achter die pui een maquette van Brielle uit 1572 opgesteld met een viertal historische figuren die desgewenst de voorbijganger hun eigen verhaal kunnen vertellen. Er wordt nog gezocht naar een oplossing voor het openen en sluiten van de huidige zware deuren die gehandhaafd blijven.

Hiermee sluit ik mijn rondje Wallen wat betreft de recente en iets minder recente ontwikkelingen op de Bastions af.

Koos Steentjes

Koffiemeid voor één dag Tapmeid...

Graag verwelkomen we je op 1 april
bij onze buitenbar voor een lekker biertje, wijntje,
iets fris en/of een heerlijke Spaanse Hap!

BRIELLE Koffiemeid

Kaaistraat 23 - 3231 KC Brielle - T 0181 - 859 000
info@koffiemeid.nl - www.koffiemeid.nl

Campania Finest

Een stukje Italië op de Turfkade

Kom bij ons op 1 april genieten van Napolitaans Streetfood

Turfkade 21, 3231 AR Brielle
06-24772647 | www.campania-finest.nl

Openingstijden:

Maandag:	gesloten
Dinsdag:	08.30 - 17.30 uur
Woensdag:	08.30 - 17.30 uur
Donderdag:	08.30 - 17.30 uur
Vrijdag:	08.30 - 18.00 uur
Zaterdag:	08.00 - 14.00 uur
Zondag:	gesloten

Scharloo 4
3231 AM Brielle
Tel: 0181-506611
brielsche.vrouwen1@gmail.com
www.brielschevrouwen.com

De professionele haar en beauty salon van Brielle voor het hele gezin.
Bent u toe aan een nieuwe look? Een mooie kleur, nieuwe coupe,
mooie nagels of gewoon even momentje voor uzelf?

Maak dan snel een afspraak!!! Ons team staat graag voor u klaar.

Brielsche vrouwen

De Geus in de Voorstraat

In de Geuzenbode, een wekelijkse uitgave van het Nationaal Geuzengesticht Wilhelmus van Nassauen te Brielle lezen we dat Zijne Majesteit Koning Willem III op 11 september 1873 in Den Briel arriveerde. De koning maakte op verzoek van de Stichting Wilhelmus van Nassauen een rondrit door de stad en hield stil voor het huis op Voorstraat 80. Daar werd, een op de gevel aangebracht omhulsel, verwijderd van een wel zeer grote gevelsteen. Deze grote gevelsteen bevatte een levensgrootte Watergeus.

Deze Watergeus draagt in zijn opgeheven linkerhand de Nederlandse vlag met de tekst 'Pro Patria' dat Voor het Vaderland betekend. Zijn rechterhand houdt een enterbijl vast. De watergeus draagt een muts dat gelijkenis vertoond met een Turkse muts. Dit zou verwijzen naar 'Liever Turks dan Paaps' dat refereert aan de strijd tussen Philips II die zowel tegen Turken als Rooms Katholieken (paaps) vocht terwijl de geuzen protestant waren. Op de achtergrond zijn twee zeilschepen en een stenen poort te zien. De stoere watergeus staat op de wal naast een meerpaal. Aan de bovenkant van de gevelsteen staat de naam van het huis: Geuzengesticht Wilhelmus van Nassauen. Helemaal aan de onderkant staat 1 april - 1572 - 1872. De gevelsteen is een zogenaamde terracottareliëf en had oorspronkelijk dus een zandgrijze kleur. De gevelsteen werd gemaakt door de firma E.C. Martin uit Zeist. In de loop der jaren ging de gevelsteen verweren en bladderen. Een latere eigenaar van het pand verzocht meerdere malen de gemeente Brielle de gevelsteen te laten restaureren, maar dat werd afgewezen. Rond 1984 werd de gevelsteen geverfd door de Briellenaar Rinus Bout. In deze eeuw is de gevelsteen nog een keer in de verf gezet.

We gaan even terug naar 1 april 1572 toen de watergeuzen Den Briel bevrijden van de Spanjaarden. Zeer onregelmatig werd deze datum gevierd maar op 1 april 1872, driehonderd jaar na de bevrijding van Den Briel, was men van plan dit groots te vieren. Om deze dag voor 'eeuwig' te laten voortbestaan wilde men een tehuis voor Oude en Gebrekkige Zeelieden laten bouwen en daarnaast zou in de voorhof een passend standbeeld opgericht worden. Voor beide plannen werden landelijk commissies ingesteld die gelden inzamelden. Ook gaf koning Willem III een bijdrage van 1,000 gulden. Op 1 april 1872 legden koning Willem III en zijn zoon prins Alexander de eerste steen voor het Zeemansasyl.

Ondertussen ging het geharrewar over een standbeeld voort, de een wilde dit de ander dat. Uiteindelijk werd de Haagse beeldend kunstenaar J.Ph. Koelman benaderd om een waardig bronzen beeld te ontwerpen, uitgaande van een zeenimf met vlag en wijzend naar de zee als bron van de vrijheid. Na de eerste steenlegging ging het gezelschap, inclusief de Koninklijke gasten, naar het Merula weeshuis waar een klein gipsen model van "De Nimf" aan de belangstellenden werd getoond. Over het algemeen, met uitzondering van de Gereformeerden in Nederland en Brielle, werd positief op het beeld gereageerd. Tot hun schrik zagen de Gereformeerden, waaronder de Utrechter J.L. Bernhardi, dat 'De Nimf' een ontblootte linkerborst had. Zij besloten daarop van hun ingezamelde gelden een eigen monument te stichten dat meer in overeenstemming was met Gods eer. Dat werd het weeshuis voor Gereformeerde kinderen en kreeg de naam 'Geuzengesticht Wilhelmus van Nassauen'.

Ruim 1 jaar na de herdenking in 1872 werd op 30 augustus 1873 de Gereformeerde Vereeniging tot Opneming en Verzorging van Wezen of Verlatenen in het Geuzengesticht "Wilhelmus van Nassauen"opgericht. Op 2 oktober 1873 kon, na de plechtige inwijding, het Geuzengesticht officieel starten. Voor toelating golden de volgende eisen: wezen en half wezen van zeelieden en verlatenen. Financiële bijdragen werden gevraagd van alle gereformeerde kerken in Nederland, de zogenaamd "Centenvereeniging". Daarnaast waren er giften van particulieren en de verkoop van de jaarlijkse Geuzenalmanak. Ook in Brielle werden diverse acties gevoerd om meer geld bijeen te brengen. Met daadkrachtige hulp van de Utrechter Jean Louis Bernardi werd veel geld bijeengebracht waardoor het huis op Voorstraat 80 kon worden aangekocht. Het Geuzengesticht heeft in Den Briel dienst gedaan tot 1940 waarna de weeskinderen werden overgeplaatst naar Maarseveen bij Utrecht. Zo kwam 'De Geus' in de Voorstraat te Brielle.

Fré Eggens

Exclusief verkrijgbaar bij

JUWELIER HOOGVLIET

sinds 1840

De Geuzenpenning

Volg ons op Facebook

Voorstraat 37 | Brielle | T 0181 - 413461 | M 06 - 51411116

Stijl, kunst en ambacht!

Marius en Elly Swemmer

MS

GOUDSMEDEN - JUWELIERS

Nobelstraat 36 - Brielle - 0181 414 499 - www.juwelierswemmer.nl

Trotse makelaar van Geuzenstad Den Briel

DE VREIJ MAKELAARDIJ

woningmakelaardij taxaties bedrijfsmakelaardij

Vischstraat 1 3231 AV Brielle

T 0181 - 74 55 85 www.devreijmakelaardij.nl

Altijd lekker ook op 1 april...

Pitta Gyros!

Grieks Taveerne - Restaurant

PETROS

Open van 17.00 tot 22.00 uur

Maandag gesloten

Voorstraat 126 | 3231 BK Brielle | T 0181-416684 | www.restaurantpetros.nl

De Spaanse bezetting van Den Briel 1567-1571

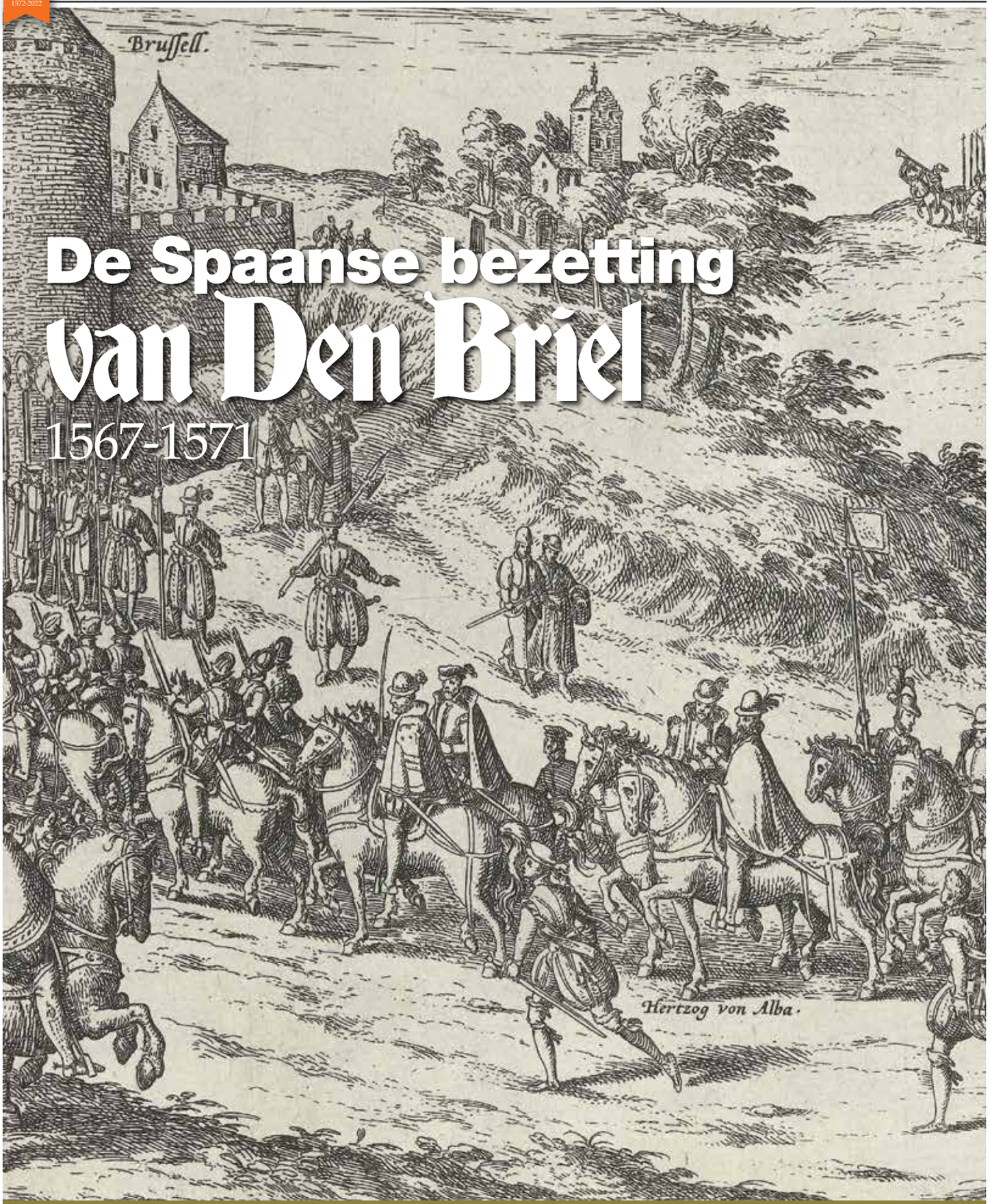

De aankomst van Alva in Brussel, augustus 1567. Frans Hogenberg (1535-1590) (Collectie Rijksmuseum)

Wat betekende de Spaanse bezetting van Den Briel voor de dagelijkse praktijk, het leven van alledag? En waarom waren er geen Spaanse soldaten in de stad op 1 april 1572?

Hiernaast volgt een verslag van die periode vanuit authentieke Brielse bronnen.

1. Inkwartiering

Toen de soldaten van Alva zich op 29 november 1567 meldden bij de poorten van de stad, was het niet de eerste keer dat de Brielse bevolking te maken kreeg met inkwartiering. Het zou ook niet de laatste keer zijn. In 1551 waren er ook al troepen in de stad samengetrokken. Nu echter lagen de zaken beduidend anders.

1.1 Bezettingsmacht

Het Spaanse leger was een bezettingsmacht en fungeerde als straf voor de Beeldenstorm van 26 augustus het jaar ervoor. De Brielse autoriteiten hadden toen een halfslachtige houding aangenomen. Het stond zwart op wit: *absoluut verboden om kerken, kloosters, etc. te vernielen en geestelijken te molesteren ..., totdat de overheid dit zou hebben goedgekeurd.* (???) Schout Eeuwout Cornelisz. had nota bene zelf meegedaan. De schout ...! In de maanden daarna was die houding niet veranderd. De Maarlandse kerk werd gebruikt voor protestantse erediensten. De beelden in de kerk waren netjes van hun voetstukken getild en opgeborgen. Hoe hadden de Brielse autoriteiten daarop gereageerd? *"Je doet maar wat je niet laten kunt"*, was vrij vertaald het antwoord geweest op het verzoek om de kerk te mogen gebruiken.

1.2 Aantallen

De stad moest twee compagnieën of vendels herbergen. Dat betekende 200 tot 300 soldaten. De brandemmerlijst van 1523 telde 335 huizen (grote gebouwen als kloosters en gasthuizen niet meegerekend). Daarvan hoefden er 226 (67%) slechts één brandemmer te hebben. Blijven over 109 huizen van twee brandemmers en meer. De verplichte inkwartiering komt dan ruwweg neer op één soldaat per huis en in grotere huizen twee. (Het percentage huizen van vijf brandemmers of meer bedroeg 3,7.) Overigens waren dit niet alle huizen van de stad. Het in 1545 opgemaakte *"Cohier van de tiende penning"* telde 634 huizen, waarvan tien niet bewoond.

Johan Daniël de Gijselaar, 1795. Een van de soldaten toont het biljet dat hem (of hun) recht geeft op inkwartiering. (Collectie Rijksmuseum Amsterdam)

Zo erg als hier is de inkwartiering in Den Briel (hopelijk) niet geweest, op het platteland kwamen dit soort molestaties wél voor. De soldaat (officier?) heeft ook vrouw en kind meegenomen. David Vinckboons, Boerenverdriet (ca. 1619) (Collectie Rijksmuseum)

1.3 De vergoeding

In theorie moesten alle soldaten betalen voor de kost en de inwoning. Daartoe waren zogeheten biljetten gemaakt waarmee de ontvanger - de gastheer of -vrouw - bij de commandant de vergoeding kon ophalen. De soldaten hadden, naast kost en inwoning, recht op vuur, licht en zout. De kost kon worden afgekocht met tien stuivers per week, aan de soldaat uit te betalen. Dat was niet veel geld, maar de soldaten kochten hun eten en hun drinken (lees: bier!!) accijnsvrij. De commandant hield de kosten voor de inkwartiering in op het soldij van zijn manschappen. En daar zat ook het probleem: als er geen soldij kon worden uitgekeerd, kon er ook niets worden afgehouden en werden de mensen, waarbij de soldaten waren ingekwartierd, ook niet gecompenseerd. En regelmatige soldijbetalingen vormden hét grote manco van de totale Spaanse bezetting. Ze zouden uiteindelijk leiden tot het falen van Alva's missie en zijn ontslag in 1573. Zover was het echter nog lang niet.

Twee maanden na het begin van de inkwartiering lijken er al problemen te zijn met de soldij. Het werd namelijk verboden aan Brielse burgers om de soldaten geld te lenen of de kost te geven. (Kennelijk was het afkopen met tien stuivers per week nu de enige optie geworden.) Maar ..., als burgers dat tóch wilden doen *("een yegelick nae zyne guetgunste ende discretie")* en daarover overeenstemming bereikten met de betreffende soldaat, dan mócht het wel. Hmmm, moeten we hier iets achter zoeken? Je hóéfde een soldaat niets op de pof te leveren, maar het mócht wel...

1.4 Het ontvluchten van de stad

Op 23 mei 1571 vaardigden de baljuw van Voorne en het stadsbestuur *("oudt ende nyeuw gerechte deser stede van den Brielle")* een keur uit die burgers verbood om de stad te ontvluchten om zo hun verplichtingen te ontlopen. Er waren klachten binnen gekomen van de Spaanse foeriers die moeilijkheden ondervonden door het gedrag van *"veel ende diversche burgers [die] haer beddens ende goederen vervluchten"*. De soldaten die nu opeens een leeg huis aantroffen zouden dan wel eens heel boos kunnen reageren en vernielingen aanrichten. Dus, beste burgers, om jullie niet in de problemen te brengen, raden wij jullie aan om gewoon terug te keren mét al jullie huisraad en toebehoren. Maar als jullie deze goed bedoelde raad niet willen aannemen, zullen we jullie opsporen, jullie spullen verbeurd verklaren en jullie *"daeren-boven arbitralijcken corrigeren ten exemple van allen anderen"*. Oei, is dat de schandpaal of iets dergelijks? Of erger, een lijfstraf? Ook schippers, wagenvoerders of wie dan ook, die deze mensen geholpen hadden, zouden als medeschuldigen beschouwd worden en hun schuit of hun paard-en-wagen kwijt zijn, *"ende up gelijcke correctie als boven"*. Ook dat nog. Kennelijk had deze stoere taal niet het gewenste effect, want vier dagen later werd een volgende keur afgelezen die bepaalde dat iedereen die zijn huis was ontvlucht en had leeggehaald de kans kreeg om het binnen de kortste keren weer op orde te brengen. Zo niet, dan werd het op hun eigen kosten van stadswege nieuw ingericht. En als die burgers eieren voor hun geld kozen en weer hun huis betrokken, dan niet de soldaten voor rotte vis uitmaken of de draak met ze steken. (De soldaten verstonden weliswaar niet wat er gezegd werd, maar ze mochten kennelijk niet bespot worden, ook niet in een voor hun vreemde taal.)

1.5 Groeiende irritatie

"Geordonneert by den stedehouder van den bailliu, burgemeesters ende gerechte der stede van den Brielle, by consente den capiteyn ende gouverneur Christopval de Corcuera,

om voortsaen te verhoeden de clachten, die dagelickx geschieden van den burgeren, ...” De klachten stapelen zich op en op 9 augustus 1571 wordt getracht om daar een eind aan te maken krachtens een voorgestelde regeling. We hebben al gelezen dat de gastheren/-vrouwen met tien stuivers per week kunnen afkopen om de ingekwartierde soldaten de kost te geven. Blijft nog over het verstrekken van turf, kaarsen, zout en azijn. Nu blijkt dat de soldaten ook die dienstbaarheden (in de tekst serviciën genoemd) in geld *(“in specie”)* uitbetaald willen hebben en dat zij hun gastheren/-vrouwen *(“patronen”)* onder druk zetten en intimideren om daartoe over te gaan.
De voorgestelde regeling is dat de *“patronen”* niet op het verzoek van de soldaten hoeven in te gaan *“ten waere met synen goeden wille ende pure liberaeliteyt”*. Mhmm, daar heb je het weer. Het hóéft niet, maar het mág...! Gevallen van *“eenighe fastidie* (Spaans woord dat in deze context alleen met molest kan worden vertaald, L.A.) *, gewelt oft overlast”* moeten *“sonder lange uuytstell”* aan kapitein De Corcuera worden gemeld. De boete voor de soldaat is vier ponden Hollands, waarvan de ene helft *“ten prouffyte van den officier ende dander helft ten proufffyte van den aenbrenger”* komt, *“rechtevoert aff te panden”* (meteen te betalen of in pand te geven). De boete is krankzinnig hoog en zou nooit door een gewone soldaat opgebracht kunnen worden.

2. De Zoetelaar(ster)

Een leger betekende niet alleen soldaten. Met een leger kwam eveneens een legertros mee. Daarbij hoorden ook vrouwen die allerlei diensten verleenden aan de soldaten. Niet zelden namen soldaten hun eigen vrouw mee (zie afbeeldingen Boerenverdriet en Boerenvreugd). Een bekende verschijning was de marketenster, die onder andere voor de drankjes zorgde. In onze Brielse bronnen heten die “soetelaers”. Misschien dat dit woord voor zowel mannen als vrouwen stond. Die zoetelaars kochten hun voorraad bier en wijn belastingvrij in. (De soldaten betaalden nu eenmaal geen accijnzen.) Zij hadden waarschijnlijk een huis of een lokaal toegewezen gekregen van waaruit zij hun handeltje konden voeren. Een tent of ander onderkomen buiten de stadsmuur behoorde misschien ook tot de mogelijkheden.
In elk geval was de uitspanning van de zoetelaar(ster) een populaire plek in of buiten de stad waar ook Brielse ingezetenen en zelfs “buytenluyden” graag kwamen. Dat was natuurlijk niet de bedoeling en dus moest er een verbod op worden uitgevaardigd. De boete voor de eerste overtreding was tien schellingen *“mitte kanne wijn ofte bier”*. De tweede keer de dubbele boete en de derde keer *“arbitrale correctie”*. Dat klinkt onheilspellend.

3. Den Briel werd een beetje gematst, de bezetting werd afgebroken

3.1 Een schikking

De kapitein van de troepen had van Alva de belofte gekregen dat de soldaten de voorzieningen die ze in Antwerpen hadden óók in Brielle moesten krijgen. Dat betekende voor elke lansdrager (piekenier) twintig stuivers per week en voor elke kanonnier vijftien stuivers. Maar omdat de kapitein de beroerdste niet was en ook wel inzag dat Brielle geen rijke stad was, nam hij genoegen met respectievelijk vijftien en tien stuivers. Uiteindelijk werd er een schikking getroffen voor tien stuivers per soldaat, zoals we al eerder zagen. Daar moest wel iets tegenover staan.

3.2 De compensatie in natura

De soldaten betaalden dus geen accijnzen op bier en wijn. Er moest altijd voldoende voer voor de paarden zijn *“ende te bestellen goeden brandt op die wachten, dattet genouch zy”*. Een prijsstop werd ingesteld op levensmiddelen en een comfortabele inrichting van het onderkomen van de kapitein werd geëist. Als aan al deze voorwaarden werd voldaan zouden de burgers de kapitein bereid vinden *“om hemluyden alle vruntschap, dienst ende recommandatie te doene, waert moegelijck wesen zal”*. (“Als jullie mij in alles mijn zin geven, ben ik best gezellig”.)

3.3 De bezetting werd deels opgeheven, de meeste soldaten vertrokken

Hierboven lazen we al dat de soldijbetaling telkens stokte en dat de burgers bij wie de soldaten waren ingekwartierd het tekort moesten bijpassen/voorschieten. Omdat dit voor de burgers op den duur niet langer op te brengen was, kwam het er in de praktijk op neer dat de stad opdraaide voor de inkwartiering. Dat kon het armlastige Den Briel er eigenlijk niet bij hebben. Het regende klachtbrieven aan de stadhouder Bossu en telkens ging er een gezantschap naar een hoge piet om te smeken of de soldaten ergens anders naar toe konden. In mei 1568 was het zover en de meeste soldaten vertrokken naar elders (Enkhuizen). De stad haalde opgelucht adem. Nu moesten de bestuurders zorgen dat het zo bleef.

3.3.1 Geen gekke dingen doen

Vanaf mei 1568 werd het verboden om schoten te lossen tussen 19.00 uur en 07.00 uur.
In augustus mocht er geen fruit worden verkocht dat van buiten Voorne kwam. Een reden werd niet opgegeven. Een economische maatregel of achterdocht?

3.3.2 Zelf je verdediging organiseren

Het was 26 februari 1569 toen er een brief (missive) binnenkwam van Alva die aandrong op een *“goede en sorchfuldige wachte tegens de vianden ende quaetwilligen van zijnder Majesteyt”*. Oh oh, als we niet uitkijken, komen de soldaten weer terug! Baljuw Joost van de Werve stelde daarom een burgerwacht in. Elke nacht moesten er twaalf burgers wacht lopen, geëscorteerd door vier schutters en een hoofdman. Vrouwen werden niet ontzien, want zij konden betalen voor een man die hen verving. Schippers en vissers, die oorlogsschepen of andere vijandelijke schepen opmerkten als zij op zee waren, moesten *“terstondt wederomme keren met haeren schepen”* om de baljuw of de burgemeesters te waarschuwen. Dit sloeg waarschijnlijk op de acties van de watergeuzen die in deze tijd de Noordzee onveilig maakten.

3.3.3 Schulden bij bannelingen

Op 23 mei 1569 liet het stadsbestuur weten dat burgers die schulden hadden uitstaan bij de 78 (!) stadsgenoten die gevlucht waren (voor de Bloedraad), hun schuldbekentenissen konden lichten uit de administratie en vernietigen. Kennelijk waren de gevluchte stadsgenoten niet de armsten en leenden zij daarom wel eens wat uit aan de minder bedeelden. Misschien bedoelde het stadsbestuur met deze maatregel de allerarmsten te ontzien. Misschien was het een strafmaatregel van hogerhand opgelegd.

De marketenster, Anthonie Constantijn Govaerts (± 1826) (Collectie Rijksmuseum).

Chez Andre

ONTBIJT | LUNCH | DINER | CATERING | HIGH TEA | BRUNCHES

Welkom!
Chez Andre is gelegen aan de Turfkade van Brielle. Voor een lekker kopje koffie, lunch, high tea of diner nodigen wij u uit in het historische pandje met uitzicht op de haven.

Tot ziens!

Andre de Vries

Direct online broodjes bestellen!

Alles van onze kaart kan ook afgehaald worden. Bekijk de menukaart via onze website. Bestellen kan via algemeen@chezandre.nl of bel 0181 411231.

Nieuwe ruimte voor uw lunch, high tea, feest of vergadering.

60 extra plaatsen... informeer naar de mogelijkheden!

Chez Andre zoekt handjes!

Kok m/v
Bediening m/v
Spoelhandjes m/v

Mail voor meer informatie naar info@chezandre.nl.

Openingstijden
Maandag t/m zondag van 9.00 - 18.00 uur. De keuken sluit een uur voor sluitingstijd.
Wij zijn geopend op feestdagen, uitgezonderd de kerstdagen en nieuwjaarsdag.

Chez Andre | Turfkade 14 | 3231 AR Brielle | T. 0181-411231 | E. info@chezandre.nl | www.chezandre.nl

Wie het laatst lacht, lacht het best. David Vinckboons, Boerenvreugd (ca. 1619) (Collectie Rijksmuseum)

3.3.4 Opnieuw waakzaamheid geboden

In september moesten op last van het Hof van Holland alle mannen van 18 jaar en ouder zich laten registreren. Het ging hierbij om een soort dienstplicht. Alle weerbare mannen moesten in geval van nood kunnen worden ingezet bij de verdediging van de stad. Op 9 december 1570 werd bepaald dat alle herbergiers en ingezetenen van de stad de namen van hun gasten - indien deze van buiten de stad kwamen - moesten opgeven op het stadhuis.

4. Nieuwe belastingen

Op 30 januari 1570 kwam het bericht dat de honderdste penning moest worden betaald. Dat kon in drie termijnen. Wie een aanslagbiljet had gekregen kon de eerste termijn voldoen bij twee met name genoemde belastinggaarders. Dit betrof een eenmalige vermogensbelasting van 1 procent. Meer problemen gaven de twintigste en de tiende penning. De weerstand daartegen was zo groot dat Alva genoodzaakt was een schikking met de Staten- Generaal te treffen ter hoogte van vier miljoen gulden over de jaren 1569 t/m 1571. Dat enorme bedrag werd gefinancierd uit accijnzen op bier, wijn en rundvlees. Ook Brielle moest zijn steen(tje) bijdragen en kondigde op 10 oktober 1570 de belastingtarieven af *"omme te furneren ten prouffyte ende behouve van zyne Majesteyt die stadtzquote in redemptie van den X^en^ ende XX^en^ penning."* Boetes in verband met fraude kwamen voor de helft ten goede van de weeskinderen. Dat was voor het eerst dat die groep werd begunstigd; logisch, Den Briel had sinds kort een weeshuis.

Deze "munt" drukte de weigering om de tiende penning te betalen uit. Anoniem, 1572, (Collectie Rijksmuseum)

5. De angst voor "Zwartewaalse toestanden"

"Gepubliceert upten XIIIIen Junij XV C negen en tzestich" (14 juni 1569), zo begon een zeer uitgebreide keur die gewag maakte van een brief van het Hof van Holland. Die brief op zijn beurt gaf het bevel weer van *"dExcellentie van den Hartoch van Alva"*. Hem was ter ore gekomen dat met belangrijke religieuze gebruiken flink de hand werd gelicht. Met name het dopen van pasgeboren kinderen werd verzuimd. Dat was ernstig. Wisten de ouders wel dat zulke ongedoopten nooit meer in de hemel konden komen indien zij voortijdig stierven? Kindersterfte kwam veel voor. Dit leek een goed bedoelde raad, maar was natuurlijk gericht tegen het gevaar uit Zwartewaal. Dat was een centrum van wederdopers geworden - zij kenden alleen de doop aan volwassenen. En deze doopsgezinden of mennonisten (of menisten), zoals ze ook werden genoemd, werden als een bijzonder groot gevaar beschouwd voor de maatschappij.
Niet alleen hun godsdienstige opvattingen waren een probleem, maar evenzeer hun anarchistische ideeën. Oei oei, maak Alva niet boos want dan komen de soldaten terug... Had baljuw Joost van de Werve Alva deze informatie ingefluisterd? Hij was fel katholiek en Spaansgezind, in tegenstelling dus tot het stadsbestuur.

6. Allerheiligenvloed van 1570

De grote overstroming van 1 november 1570 had op zich natuurlijk niets uitstaande met de Spaanse bezetting. De ramp kwam echter wel als een extra narigheid over de mensen heen, ook de Briellenaren. Op 2 november al werden *"eenen yegelicken, jonck ende out, bequaem zijnde omme te wercken"* opgeroepen om met *"alle gereeschap van dijckaegie als sy zullen connen becoemen"* zich te melden bij de dijkgraaf. Ze kregen er wel een (kleine?) vergoeding voor. *"Alsoe overmitz den storm ende tempeest, nu lestmael geschiet, Godt betert, geschaepen is groote dierte hier te vallen"* werd het verboden om tarwe en rogge van Voornse bodem uit te voeren. Strandvondsten moesten aangegeven worden bij de rentmeester van Voorne. Wie dat niet deed riskeerde de galg.

7. De soldaten komen terug

"In mei 1571 kwam het Spaanse garnizoen weer terug. Hoewel Bossu aan Alva schreef dat Brielle een zeer arme stad was, was de stad toch te belangrijk om deze zomer zonder garnizoen te laten. (...) Elke week liet men op stadskosten 40, en later zelfs 50 zakken meel tot brood bakken voor de soldaten. Eind oktober zond men weer een gezantschap naar Den Haag om te klagen over de grote armoede. Nu de winter naderde en daarmee het gevaar van een inval uit zee verminderde, gaf Alva eindelijk gehoor aan deze klachten en omstreeks 7 november 1571 verlieten de soldaten per schip de stad." Tot zover een citaat uit het artikel van Troost en Woltjer uit 1972. Nu weten we ook waarom er geen Spaanse soldaten in de stad waren op 1 april 1572.

8. Nabeschouwing

De Spaanse soldaten zouden nooit meer terugkeren, maar dat wist men toen niet. De inkwartiering was gehaat. Ga maar na, als je zelfs huis en haard ervoor wil verlaten. Misschien dachten sommigen dat het een tijdelijke zaak was, een kwestie van enkele maanden. Er zijn aanwijzingen voor oplopende spanningen en toenemende irritaties. Angst en achterdocht gedijen goed in zo'n klimaat. Van godsdienstvrijheid, zoals in de maanden na de beeldenstorm, kon geen sprake meer zijn. Het respect voor de katholieke kerk en haar dienaren nam zienderogen af. Men geloofde er niet meer in, of men *"geloofde het wél"*. De Brielse autoriteiten voelden zich burgemeesters in oorlogstijd. Ze moesten schipperen tussen loyaliteit jegens hun burgers en trouw aan het Spaanse gezag, uitgeoefend door baljuw Joost van de Werve. Niemand kon zien aankomen wat er in het nieuwe jaar 1572 ging gebeuren. Niemand was dus voorbereid op de onverwachte ommekeer van de omstandigheden.
Libertatis primitiae!

Bronnen

1) *"Tnyeuw kuerbouck der stede van den Brielle, begonnen Bamisse XV C zevenen twintich", in H. de Jager, De Middeleeuwsche keuren der stad Brielle ('s-Gravenhage 1901). Blz. 396 e.v.;*
2) *W. Troost en J.J. Woltjer, "Brielle in hervormingstijd", in Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden (1972). Blz. 307 t/m 353.*

Van dit artikel is gratis een wetenschappelijke versie beschikbaar in PDF, op aanvraag bij de auteur. Stuur een e-mail naar
l.arkenbout@outlook.com

't Doosje van Lobs

CHOCOLADEWINKEL SINDS 1995

VISCHSTRAAT 3 BRIELLE
0181 410434

WWW.HETDOOSJE.NL
INFO@HETDOOSJE.NL

't Doosje van Lobs

De overwinning is alweer bekend!

Brielse wijn met Alva op de fles om op te proosten...

Nieuw
bij Jumbo Brielle, Brielle wijn.

JUMBO BRIELLE
IS DE TROTSE SPONSOR VAN:

450 jaar vrijheid DOE OPEN DE POORT

Leuk om cadeau te doen, mee te nemen als souvenir of simpel om zelf op te drinken.
De Brielle wijnen bestaan uit rode wijn van de druivensoort Merlot en de witte wijn die is gemaakt van Chardonnay en Sauvignon. De druiven zijn met de hand geplukt en komen van de zonnige wijngaarden van Chateau de L'Horte in Zuid-Frankrijk, exclusief geselecteerd door Jumbo Brielle voor u om van te genieten.

JUMBO Brielle

Thoelaverweg 1 | 3231 KD Brielle
(0181) 414 338

Het Huis Oranje-Nassau

Vanaf zondag 12 juni t/m zondag 28 augustus 2022 is in *"De Tachtigjarige Oorlog. Historisch Museum Den Briel"* een heel bijzondere tentoonstelling te zien onder de titel: Het Huis Oranje-Nassau in Brielle en op Voorne-Putten.

Op basis van het bronnenonderzoek van Dr. Erik Swart bevat de tentoonstelling portretten van al de stadhouders en hun echtgenotes en van de koningen en koninginnen die Brielle en/of andere plaatsen op de eilanden Voorne-Putten, zoals Oostvoorne en Hellevoetsluis, in de afgelopen eeuwen hebben bezocht. Er worden prachtige geschilderde portretten gepresenteerd, maar ook getekende en gedrukte en portretten in brons en op serviesgoed. Bruiklenen zijn toegezegd door en met de medewerking van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Eerste Kamer, de Raad van State, Huygens Museum Hofwijck, Haags Historisch Museum, gemeente Den Haag, Rijksmuseum, Museum Swaensteijn, Nationaal Militair Museum, Stichting Koninklijke Verzamelingen, Nationaal Museum Paleis Het Loo, Streekarchief Voorne-Putten, Stedelijk Museum Kampen en drie particuliere verzamelingen.

Al de tentoongestelde portretten worden in kleur in de tentoonstellings- catalogus afgebeeld. Het boekje bevat van de hand van Swart ook een vertaalslag voor een breed publiek van zijn onderzoeksresultaten. Waarom waren de Oranjes in de afgelopen eeuwen in Brielle en de eilanden en wat waren de achterliggende motieven voor hun aanwezigheid?

Speciale aandacht zal er zijn voor Maria de Medici, de verbannen koningin-moeder van Frankrijk. In 1638 ontstond tussen Maria de Medici en het stadhouderlijk hof een nauwe band. Zij werd in 1638 niet alleen in Amsterdam onthaald. Ook in Heenvliet, op Voorne-Putten, wachtte haar een warm welkom. Amalia van Solms, de echtgenote van stadhouder Frederik Hendrik bezocht haar daar. Uit de bronnen die Erik Swart bestudeerde blijkt dat Amalia van Solms ook plannen had om in het kasteel van Geervliet te logeren. Erik Swart beschrijft de toedracht in de tentoonstellingscatalogus.

Daniel van den Queeborn (1522-1602), portret van Willem van Oranje,1599 (Collectie Haags Historisch Museum Den Haag)

Bij de tentoonstelling worden verschillende activiteiten georganiseerd:

- Samen met OP VoornePutten wordt een duurzame oranjeroute over de eilanden gemaakt: voor de auto, fiets of benewagen. De oranjeroute voert naar Heenvliet waar Maria de Medici tijd heeft doorgebracht met Amalia van Solms en langs Geervliet waar Amalia naar alle waarschijnlijkheid vaker is geweest.

- Er worden een aantal lezingen georganiseerd, bijvoorbeeld over juwelen en over de hofetiquette.

- Een nieuwe StoryTrail wordt ontwikkeld, getiteld BRIELLE EN DE ORANJES. De StoryTrail voert door het historisch centrum van Den Briel.

De tentoonstelling wordt op 11 juni 2022 officieel geopend door Dr. Paul Rem, conservator van Paleis Het Loo. Vanaf zondag 12 juni, de trouwdag van Willem van Oranje en Charlotte de Bourbon in de Sint-Catharijnekerk in Brielle, is de tentoonstelling geopend voor het publiek.

Tentoonstelling

Het Huis Oranje-Nassau in Brielle en op Voorne-Putten
12 juni t/m 28 augustus 2022
Historisch Museum Den Briel
www.historischmuseumdenbriel.nl
www.oranjeroutevoorneputten.nl

Het Historisch Museum Den Briel is geopend van:
dinsdag t/m zaterdag van 10-17 uur;
op zondag van 13-17 uur.
Markt 1, 3231 AH Brielle
Telefoon: 0181-47 54 75
www.historischmuseumdenbriel.nl
Facebook: https://www.facebook.com/pages/De-Tachtigjarige-Oorlog-Historisch-Museum-Den-Briel/118270701695580
Instagram:
@museumdenbriel
Twitter:
@MuseumDenBriel

De Tachtigjarige Oorlog
HISTORISCH MUSEUM DenBriel

Let op! Wij gaan verhuizen...

Mobiele Beiaard (de bellenkar)

In 2020 zijn onder de vleugels van het Briels Klokkenluiders Gilde twee plannen bij de gemeente Brielle ingediend om te worden uitgevoerd tijdens de 3-daagse festiviteiten op 1, 2 en 3 april 2022 rondom het thema "450 jaar vrijheid".

Een van die plannen betrof een initiatief van de luiders Peter Moree en Aart van der Gronden om een mobiele beiaard te maken voorzien van 14 klokjes te gebruiken bij allerhande festiviteiten in Brielle. Het andere plan bestond uit het voorstel om ter plaatse (onder de Catharijnetoren) een herdenkingsklok door Simon Laudy te laten gieten. Onder de toren zoals gebruikelijk in de middeleeuwen. De gemeente Brielle wenste beide afzonderlijke plannen als één geheel te zien en verleende een startsubsidie van € 15.000. Gieter Simon Laudy, van Klokken- en Kunstgieterij Reiderland, kreeg de opdracht om zowel de klokken te gieten als een mobiel onderstel te bouwen. Kosten bellenkar € 8.869.

Voorgevormd klokje voor de nieuwe beiaard. De zgn. valse klok. Tekst op de klok: BKG 2022 nos fecit Simon Laudy.

De in Polen gevulkaniseerde wielen.

Het monnikenkoor.

De oprichter en oud voorzitter van het BKG Harry Kamma had een vooruitziende blik toen hij jaren geleden twee antieke karrenwielen uit de Achterhoek meenam die al die tijd zorgvuldig lagen opgeslagen in de garage van At van Eendenburg en nu opgeknapt en geschilderd aan de kar zijn gemonteerd.

Op 25 maart 2021 was het dan zover. De beiaard werd in onderdelen naar Brielle gebracht en in de Sint Catharijnekerk gemonteerd. De wielen met ijzerbeslag van de bellenkar bleken tijdens het rijden wel een prachtig ratelend geluid te maken, maar beschadigden ook de ondergrond. In een kerk met grafstenen is dat niet zo handig. Ter voorkoming van beschadigingen aan de kerkvloer zijn de wielen verwijderd, in Polen gevulkaniseerd en opnieuw aan de bellenkar gemonteerd.

Kees Maarleveld.

BKG-lid en voormalig scheepstimmerman Kees Maarleveld heeft een opbergkistje gemaakt voor:

- de kloppers
- de goudkleurige bollen
- de sleutel voor de wielmoeren passend in het onderstel van de mobiele beiaard.

Leden van het BKG hebben op de touwzolder een balk gemaakt waaraan de klokjes hangen wanneer de mobiele beiaard niet in gebruik is.

Simon Laudy leverde 15 klokjes.

De mobiele Beiaard.

Rond de beiaard is een koor van monniken en nonnen gevormd die zingend en spelend rondtrekken door de straten van Brielle. Het repertoire bestaat uit meerstemmige muziek uit de middeleeuwen en renaissance. Het koor bestaat voor een groot deel uit BKG-leden, maar is verder onafhankelijk. Een rondtrekkend monnikenkoor is niet uniek, op allerlei afbeeldingen uit de 12e en 13e eeuw zien we in pijen geklede figuren op kleine klokjes spelen. Ook toen werden de klokjes door de straten gedragen. De dames van de Geuzennaald maakten 26 authentieke, zuiver wollen monnikspijen voor de leden van het koor en de bijbehorende instrumentalisten. Het BKG heeft in het kader van "Brielle 450 jaar bevrijd" de pijen aan het koor geschonken.

Briels Klokkenluiders Gilde

Erfgenaam van Klaas Jansz. Koekebakker

Burgemeester in de bakermat van Nederland

Voor een 1 April krant schrijven kan alleen maar persoonlijk zijn. Recht vanuit mijn hart. Want als er nou een ding is - er zijn er meer - waarom Brielle mij aan het hart gaat, dan is het wel vanwege 1 April. Of het nou toeval was of niet, weerstand of niet, het feit dat de watergeuzen op die eerste april van 1572 het stadje Den Briel innamen, heeft ervoor gezorgd dat Brielle prominent in de geschiedenisboeken is terecht gekomen. Dat maakt niet alleen alle inwoners van Brielle trots, maar zeker ook mij als burgemeester. Want welke burgemeester van een andere gemeente kan mij nou nazeggen de eerste burger te zijn van de stad die aan de wortel van de onafhankelijkheid van Nederland stond. Er kan er maar één de burgemeester zijn van de Eersteling der Vrijheid.

Doe Open de Poort

Ik ben er dus geweldig trots op burgemeester van Brielle te mogen zijn. Vanaf de eerste keer dat ik 1 April in Brielle meemaakte, in 2015, ben ik in de ban van de viering van die historische dag. Het is een prachtig evenement en de betrokkenheid van de bevolking bij dat volksfeest is ongeëvenaard. Natuurlijk had ik voor die eerste keer dat ik het meemaakte al veel over de 1 April viering gelezen en gezien. Er zijn immers boeken vol over geschreven en films en foto's te over. Een bezoek aan het Kruithuys, waar de geschiedenis van de 1 April viering tentoongesteld wordt, maakte duidelijk hoe lang en sterk traditie van deze viering al is. Volkomen terecht dus dat enkele jaren geleden de 1 April viering nationaal erkend was als belangrijk immaterieel erfgoed. Ik werd echter ondanks die voorkennis ten positieve overdonderd door die eerste ervaring met 1 April. Wat een mooi en bijzonder evenement!

Prachtig en ook uniek hoe de Brielse bevolking deze dag meebeleeft en mee organiseert.
De vele duizenden Briellenaren in historische kledij, de kinderen die een dag eerder op school al 1 april vieren, de woonzorgcentra die bezocht worden door de 1 April vereniging en ook volop meedoen. Het is onvoorstelbaar wat die eerste april losmaakt bij de inwoners van Brielle. Een prachtige gelegenheid om je familieleden en vrienden uit te nodigen naar Brielle te komen en in 16e eeuwse kledij mee te doen aan de straatgroepen.

Vrijheid

De gezelligheid op straat, het serveren van de speciale geuzenmaaltijden in de restaurants en de gezellige terrassen rond de buitentaps op straat. Of het nou door de weeks is of in het weekend, of het nou 6 graden is of een mooie zonovergoten lentedag, het maakt niet uit. Het is altijd een zeer gezellige dag. Ook mijn vrouw en kinderen staan weer in de startblokken om mee te doen. Vrij vragen van hun werk op 1 april is sinds mijn burgemeesterschap volstrekt vanzelfsprekend. Het feit dat twee jaar lang de 1 April viering niet door kon gaan, heeft verdriet gedaan. Maar daarom is het verlangen om er dit jaar weer een geweldige feestdag en feestweekend van te maken extra groot. Van 1-3 april staat Brielle in het teken van de vrijheid en saamhorigheid van de stad. Het ziet er gelukkig alleszins naar uit dat we in 2022 het 1 April feest weer zonder al te veel corona- beperkingen kunnen gaan vieren. Dat is geweldig. Het voelt haast als rechtvaardigheid en in ieder geval als groot geluk. Want nu het 450 Jaar geleden is dat die befaamde inname van Den Briel door de Watergeuzen plaatsvond, kan het haast niet anders dan dat het volksfeest groter dan ooit gevierd moet worden. Behalve de 1 April vereniging hebben tal van andere groepen, organisaties en ondernemers zich op deze viering voorbereid. Iedereen verheugt zich erop. Het wordt een geweldige dag!

Koekebakker

Als burgemeester van Brielle mag ik mij de erfopvolger van Klaas Jansz. Koekebakker noemen. Dat was één van de twee burgemeesters die op 1 april 1572 moest beslissen of hij de poorten van Den Briel voor de Watergeuzen zou openen. Hij aarzelde wel erg lang, waardoor de Watergeuzen uiteindelijk zichzelf maar toegang verschaften tot de stad. U weet het. Door de poort te rammeien, een woord dat dankzij 1 April nog steeds tot de Nederlandse woordenschat behoort. Natuurlijk zou het stoer zijn om te zeggen dat ik in zijn plaats de Watergeuzen meteen toegang had verleend. Maar zo makkelijk is zo'n besluit op zo'n moment niet.

De aarzeling van Koekebakker en de overige vroedschap zal ongetwijfeld ingegeven zijn door de zorg om de stad. Want zo'n goede reputatie hadden de Watergeuzen niet. Ze hielden zich immers in leven door vijandige schepen te kapen en zo nu en dan een dorp te plunderen. Zelfs Willem van Oranje, de leider van de Opstand tegen het Spaanse bewind, was aanvankelijk weinig verguld met de inname van Den Briel. Ook hij had moeite om de regie over al die ongeregelde milities op het land en de zee in handen te houden. Ik kan mij dus wel een beetje verplaatsen in de gedachtegang van Koekebakker. Want zou ook Den Briel niet geplunderd worden, vroeg hij zich terecht af.

In het verhaal over 1 April komt mijn voorganger er niet zo goed van af. De beeldvorming is tegen hem. Tegenwoordig zou men zeggen dat hij zijn eigen PR niet goed genoeg verzorgd had. De Nederlandse taal kent nog steeds de uitdrukking "Wat een Koekebakker!" als het gaat om weinig geslaagde acties van bestuurders. Dat hebben we dus aan hem te danken. Behalve de burgemeester van Juinen is dat geen enkele andere burgemeester gelukt. Tegenwoordig worden overigens hele andere woorden gebruikt op sociale media als men het niet eens is met het gemeentebestuur. Ook die kritische houding kenmerkt Brielle. Zou dat soms een overblijfsel zijn van de opstandige houding die de Watergeuzen op 1 april 1572 importeerden? Het is verleidelijk om daarover te speculeren. Net als voor Koekebakker gold, heeft ook het huidige gemeentebestuur alleen het beste met de stad voor. De geschiedenis zal leren of dat over 50 jaar nog steeds zo wordt gezien. De Maskerade is de ideale manier om jaarlijks met het gemeentebestuur af te rekenen. Maar laten we die andere mooie Brielse traditie op een ander moment belichten.

Ik ben zeer verguld burgemeester te mogen zijn in de stad die 1 April tot een nationaal begrip heeft gemaakt. De bakermat van de vrije, onafhankelijke Nederlandse samenleving stond in Brielle. Dat maakt alle Briellenaren trots en verbindt ons allen. Op 1 April laten we dat weer zien!

Gregor Rensen

Programma

Op 2 en 3 april...

Op deze 2 dagen zijn Briellenaren en bezoekers van harte welkom in de stad met de sfeer van 1572. Het spel "om de sleutel van de stad" wordt deze dagen niet opgevoerd, wel zijn beide dagen de winkels open en zijn er tal van andere activiteiten. Er worden kinderspelen in het kernwinkelgebied georganiseerd. Er zijn rondtrekkende muziekgroepen, er is een oude ambachten- en maritieme markt en geniet van een Story Trail door de binnenstad.

Zaterdag 2 april

Gezelligheid en sfeer in de Brielse binnenstad...

10.00 - 18.00 uur	Winkels en horeca open.
10.00 - 17.00 uur	Oud Hollandse kinderspelen in de winkelstraten.
10.00 - 17.00 uur	Maritieme markt op de Turfkade.
10.00 - 17.00 uur	Oude ambachtenmarkt in de Nobel- en Voorstraat.
10.00 - 17.00 uur	Historische muziekgezelschappen en een goochelaar.
10.00 - 17.00 uur	Shantykoorfestival in de St. Catharijnekerk.
10.00 - 17.00 uur	Optreden monnikenkoor met mobiel carillon.
12.00 - 17.00 uur	Story Trail door de binnenstad.
Op de dag	Uitpakken van nieuwe luidklok (Vrijheidsklok) en start inhijsen in de toren. Locatie St. Catharijnehof en St. Catharijnekerk.
Vanaf 17.00 uur	Gezellige afsluiting van de dag in de cafés en restaurants.

Vives les Gueux.

De wasvrouwen

Zondag 3 april

Gezelligheid en sfeer in de Brielse binnenstad...

12.00 - 18.00 uur	Winkels en horeca open in de binnenstad.
12.00 - 17.00 uur	Maritieme markt op de Turfkade.
12.00 - 17.00 uur	Oude ambachtenmarkt in de Nobel- en Voorstraat.
12.00 - 17.00 uur	Jannes de Goochelaar loopt door de straten.
12.00 - 17.00 uur	Historische muziekgezelschappen.
12.00 - 20.00 uur	Optreden monnikenkoor met mobiel carillon.
12.00 - 17.00 uur	Story Trail door de binnenstad.
Vanaf 13.00	Vervolg inhijsen en ophangen luidklok (Vrijheidsklok) op de klokkenzolder. Eerste luiding. Locatie St. Catharijnekerk.
Vanaf 17.00 uur	Gezellige afsluiting van de dag in de cafés en restaurants.

Hopelijk tot gauw!

Programma

Overige activiteiten op 1 april...

Het Centrum van de vestingstad Den Briel is geheel in de sfeer van 1572 teruggebracht met visnetten strobalen, waslijnen en Spaanse en Geuzenvlaggen. De Horeca zorgt voor een gastvrije ontvangst in een historische sfeer. Er kan genoten worden van gerstenat en raasdonders (historische maaltijd van kapucijners met spek en zuur). U bent van harte welkom van 's morgens vroeg tot 's avonds laat.

Vrijdag 1 april

Gezelligheid en sfeer in de Brielse binnenstad...

10.00 - 21.30 uur	Briels Klokkenluidersgilde: Voorbereiding en gieting nieuwe luidklok (Vrijheidsklok).
15.00 uur	Aansteken oven
21.00 uur	Gieting luidklok. Locatie St. Catharijnehof, voor de kerktoren.
10.00 - 17.00 uur	Er is een monnikenkoor met een mobiel carillon aanwezig.
10.00 – 17.00 uur	Oudhollandse kinderkermis, voorterrein Catharijnekerk.
10.00 - 17.00 uur	Straatgroepen zorgen voor de gezellige historische sfeer.
10.00 - 17.00 uur	Historische ambachten in Nobel- Voorstraat.
10.00 - 17.00 uur	Historische muziekgezelschappen zorgen voor levendigheid in het centrum.
10.00 - 17.00 uur	Acrobaten en Goochelaar vermaken het publiek.
10.00 - 17.00 uur	Maritieme markt op de Prinsenmarkt op de Turfkade.
10.00 - 17.00 uur	Maritieme markt op de Lijnbaan.
10.00 - 17.00 uur	Brocante/antiekmarkt - Oranjemarkt Scharloo
Vanaf 17.00 uur	Gezellige afsluiting van de dag in de cafés en restaurants.

De Geuzenkinderen en Vaandeldragers.

Straatgroep de Nieuwstraters.

Mark Paulussen en zijn band.

Uw financiën altijd in topconditie

- topservice met advies op maat
- de allerscherpste tarieven in de markt
- onafhankelijk
- creatieve oplossingen

Financieel Fit®

Voorstraat 35 | 3231 BE Brielle | 0181 479588 | www.financieelfit.nl

Wij maken van elke tuin iets bijzonders!

- Tuinontwerp & tuinaanleg
- Tuinonderhoud & beplantingen
- Vijvers & terrassen
- Overkapping & beschuttingen

Kloosterweg 17A
3232 LB Brielle
0181 - 412 345
info@fransvandenbos.nl
www.fransvandenbos.nl

FRANS VAN DEN BOS HOVENIERS B.V.

• DE BRIELSCHE AAP •

|| VOLG ONS OP ||
INSTAGRAM @ DEBRIELSCHEAAP | FACEBOOK / DEBRIELSCHEAAP
CHECK VOOR MEER INFORMATIE & EVENTS ONZE WEBSITE
WWW.DEBRIELSCHEAAP.NL

HET STYLING HUYS BRIELLE | TURFKADE 10 | 3231 AR BRIELLE
0181 - 87 00 50 | WWW.HETSTYLINGHUYS.NL

MSK GROEP .nl
meer service & kwaliteit

◆ verzekeringen ◆ hypotheken ◆ financieel advies
◆ rechtsbijstand ◆ mediation ◆ makelaardij / taxaties

Erkend Financieel Adviseur

Wilt u een huis kopen? Kies voor
Onafhankelijk advies uit Betrouwbare hoek!

€ 2.249,-
Hypotheekadvies
incl. bemiddeling

- 100% Onafhankelijk advies
- Persoonlijk en betrokken
- Advies op maat
- Full service dienstverlening
- Wij vergelijken alle hypotheekvormen en hypotheekverstrekkers in Nederland!

Deze actie is geldig tot en met 1 juli 2022. Wees er dus snel bij!

Maak nu een afspraak op **mskgroep.nl**
of bel **0181 - 70 1000**

mskgroep.nl | info@mskgroep.nl | 0181 – 70 1000 | Voorstraat 42 - 44, 3231 BJ Brielle

Het 1 April lied

In naam van Oranje, doet open de poort!
De watergeus ligt aan den wal.
De vlootvoogd der Geuzen,
Hij maakt geen akkoord,
Hij vordert Den Briel of uw val.
Dat is het bevel van Lumey op mijn eer,
En burgers, hier baat nu geen tegenstand meer,
De watergeus komt om Den Briel!
De watergeus komt om Den Briel!

De vloot is met vijfduizend koppen bemand,
De mannen zijn kloek en vol vuur.
Een oogenblik nog en zij stappen aan land,
Zij wachten bericht binnen 't uur.
Gij moogt dus niet dralen, doet open de poort!
Dan nemen de Geuzen terstond zonder moord.
Bezit van de vesting Den Briel!
Bezit van de vesting Den Briel!

Komt, geeft de verzeek'ring, ik moet spoedig terug,
De klok heeft het uur reeds gemeld.
Ik zeg 'tu, geeft gij mij de sleutels niet vlug,
Dan is reeds uw vonnis geveld.
De wakkere Geuzen staan tandknarsend daar,
Zij wetten hun zwaarden en maken zich klaar.
En zweren: "den dood of Den Briel!"
En zweren: "den dood of Den Briel!"
Hier dringt men naar buiten, daar schuilt men bijeen.
En spreekt over Coppelstocks last.
"De stad in hun handen of anders den Wod..."
't Besluit tot het eerste staat vast!
Maar nauwelijks is hiermee de veerman gevleid,
Of Simon de Rijk heeft de poort gerammeid.
En zoo kwam de Geus in Den Briel!
En zoo kwam de Geus in Den Briel!

De bevrijding van de stad Den Briel...

Legenda

- Onderdeel van het spel
- Route optocht
- Straatgroepen
- (Gehandicapten) WC
- EHBO-post (Turfkade)
- Parkeerplaats
- Beveiliging

Programma 1 april

A. Opvoering van het spel 'Om de sleutel van de stad', inbegrepen de daarmee verband houdende activiteiten.
De bevolking plaatst massaal Den Briel terug in de zestiende eeuw en presenteert in een zinderende stad met poorters, poorteressen, bedelaars, straatmuzikanten en monniken het volgende:

09.30 uur **Kranslegging** bij het 1 April monument Bastion IX. 1
10.30 uur **Coppelstock** roeit door de haven.
10.45 uur **Coppelstock komt aan land** aan het Maarland NZ. Daar staan de trom-melaars, vissers, volk, wasvrouwen, schietvereniging en gevolg te wachten. 2
11:10 uur **Coppelstock** loopt met het gevolg, **Paddeltje** voorop, via de Julianabrug en Voorstraat naar de Markt.
11.20 uur **Introductie Poorter** op het bordes van het stadhuis. 3
11.25 uur **Paddeltje en Coppelstock** arriveren bij het Stadhuis en aansluitend Aanvang spel "Om de sleutel van de stad" voor het Stadhuis. 3
11.55 uur **Bezoek burgemeester Koekebakker en vroedschap** aan de Catharijnekerk. 4

Pauze

13.15 uur **Protest visvrouwen tegen de bourgeoisie** voor het bordes van het stadhuis. 3
13.30 uur **Geuzenkinderen** spelen, zingen en dansen aan het Maarland NZ. 5
14.00 uur **Herbergscène** aan het Maarland NZ. 5
14.15 uur **Aankomst van "Prince Admirael"** in de kom van de haven aan het Maarland NZ. 6
14.45 uur **Introductie verteller** bij de Langepoort.
15.00 uur **Rammeien van de Langepoort.** 7
15.15 uur **Intocht van de Watergeuzen.** Stoet trekt door: Langestraat, Wellerondom, Venkelstraat, Gasthuisstraat, Nobelstraat, Voorstraat en Dijkstraat. De stoet eindigt bij het 1 April Monument.
16.00 uur **Overgave van de stad aan de Prins van Oranje.** Einde Dijkstraat, 1 April monument. 1
16.25 uur **Einde spel** "Om de sleutel van de stad". Feest in de bevrijde stad met in de taveernen en herbergen geuzen-maaltijden, gerstenat en Spaanse wijn.
20.00 uur **Avondprogramma in 'Het Arsenaal'** Met uitreiking van de wisseltrofee voor de aardigste en de origineelste straatgroep. 8
22.30 uur **Einde programma.**

B. Overige activiteiten
a. Op initiatief van het Brielse Klokkenluidersgilde (BKG) het gieten van een vrijheidsklok voor de Catharijnekerk - locatie buitenzijde St. Catharijnehof, links van de toren. Organisatie in handen van het BKG.
b. Houden van een traditionele ambachtenmarkt in de straten: Nobelstraat, Voorstraat, Lijnbaan, Scharloo en Turfkade.
c. Straatgroepen vormen mede het decor van het op te voeren spel, evenals enkele rondlopende muziekgroepen.

Programma op 2 en 3 april

Op deze 2 dagen zijn Briellenaren en bezoekers van harte welkom in de stad met de sfeer van 1572. Het spel "om de sleutel van de stad" wordt deze dagen niet opgevoerd, wel zijn beide dagen de winkels open en zijn er tal van andere activiteiten. Er worden kinderspelen in het kernwinkelgebied georganiseerd, er zijn rondtrekkende muziekgroepen, en een oude ambachten- en maritieme markt en geniet van een Story Trail door de binnenstad. Het programma voor deze dagen is te lezen op pagina 24 en 25.

M-FOUR

KOOP LOKAAL DE NIEUWSTE
HERENMODE & SCHOENEN

PURE WHITE · LA BOUCLE · BOSS · PROFUOMO · DESOTO · DRYKORN · A-dam · teNeues

| M-FOUR FASHION | MARKT 6 | BRIELLE | WWW.M-FOUR.NL |

De koffie & thee Heer

Vier 450 jaar vrijheid
met heerlijke
koffie & thee.

Voorstraat 36, Brielle
www.dekoffieentheeheer.nl

Full Service
Business Center Geuzenstaete

De unieke locatie voor elke ondernemer!

Geuzenstaete met zelfstandig secretariaat en bemande receptie, is het full service Business Center in de regio Voorne Putten. Voor elke ondernemer passende huisvesting, zoals een zakelijk (postbus) adres, flex- of deskwerkplek, dag-kantoor, spreekkamer, vergaderzaal of eigen turnkey kantoor vanaf 25m² of afgestemd op het aantal gewenste werkplekken.

Daarbij kan je gebruik maken van onze telefoon beantwoordservice en secretariële dienstverlening en dit alles op flexibele basis, met een opzegtermijn van slechts 1 maand. Wil jij ook professioneel en relax ondernemen, maak dan een vrijblijvende afspraak op locatie, zodat je zelf kunt zien hoe je kosten kunt besparen.

Geuzenstaete
Full Service Business Center

Bel voor informatie naar 0181 470444 of
stuur een mail naar info@geuzenstaete.nl

Krammer 8, 3232 HE Brielle
www.geuzenstaete.nl

Waar ondernemers aan ondernemen toekomen!

Historische markten zorgen voor de sfeer

Het jubileumjaar, 450 jaar geleden stormden de Geuzen Brielle binnen, zal zeker veel mensen op de been brengen. Om iedereen optimaal te laten genieten hebben wij diverse markten verdeeld over het prachtige centrum van Brielle, allen in de sfeer van 1572.

Oude ambachten

In de Nobelstraat en Voorstraat wordt een bijzondere oude ambachtenmarkt gehouden. Hiervoor heeft Brielle - van haar Tsjechische vriendschap gemeente Havlickuv Brod - 45 historische marktkramen in bruikleen gekregen. Deze gaan zeker zorgen voor een prachtige sfeer, die past bij de wijze waarop we de 1 aprilviering willen vormgeven.

De Oranjemarkt op het Scharloo

Het Scharloo wordt dit jaar ook betrokken bij de uitbreiding van de markten. Langs het water aan de haven wordt een Brocante en antiekmarkt georganiseerd, gezellig rondneuzen tussen de spulletjes van vroeger. Ook zijn er schapen met lammetjes en alpaca's tussen de strobalen aanwezig en zorgt een oude blus-wagen die is omgebouwd als foodtruck voor krokante kippenboutjes. De Oranjevlaggen en de nodige strobalen zorgen voor een aangename sfeer.

Proef de maritieme sfeer

Op de Turfkade en op de Lijnbaan wordt een Maritieme markt gehouden, waarbij de oude havenambachten weer tot leven komen.

Hierbij worden de bezoekers betrokken bij de leefstijl van de vissers van weleer. Touwslagers, nettenboeters, zeilmakers en palingrokers zijn aan het werk in een historische ambiance. De zilte geur van verse haring en gerookte paling laten iedereen genieten van het vissersleven uit vroegere tijden. Mandenmakers, houtsnijden, glas in lood, klompjes maken en touw knopen, het is allemaal te zien op de maritieme markt. De Turfkade wordt verder ingericht als de Prinsenmarkt en versierd met mooie Prinsenvlaggen en veel stro en visnetten. Een shantykoor en historische muziekgezelschappen zorgen voor de gezellige sfeer.

Historische muziekgroepen

Ook dit jaar zijn er weer veel historische muziekgezelschappen in Brielle te gast; op elke hoek van de straat of op de pleinen, overal kan wel een gezelschap staan. Allemaal Historisch gekleed met de meest bijzondere muziekinstrumenten. We zijn blij met de medewerking van onze Brielse muziek gezelschappen als Zoutkeet en het nieuwe beiaardier monnikenkoor dat met een nieuw ontworpen mobiele beiaard aanwezig is bij het gieten van de nieuwe luidklok voor de Catharijnekerk. De muzikanten zijn er zowel op vrijdag 1 april als op zaterdag 2 april en zondag 3 april. Sommige gezelschappen komen jaarlijks naar Brielle, zoals Vive les GueuX uit Alkmaar, maar ook de Zoete Inval en Slag ende Stoot zijn weer aanwezig. Naast de muziek zijn ook de acrobatengroep de Zotten aanwezig en onze Brielse straatgoochelaar Jannus.

Peter Kroone

Geisha
gardeur
anotherwoman
ROBERTO SARTO
BRAX FEEL GOOD
pools.
STUDIO ANNELOES
Smashed Lemon

NEW COLLECTION

Eisenga MODE

NOBELSTRAAT 1, 3231 BA BRIELLE, (0181) 414711
WWW.EISENGAMODE.NL Like ons op

BRIELLE EERSTELING DER VRIJHEID

450 jaar vrijheid
DOE OPEN DE POORT

In 2022 viert Brielle 450 jaar vrijheid.
Op 1 april 1572 bevrijdden de watergeuzen Brielle als eerste stad van Nederland van de Spanjaarden. Hier werd geschiedenis geschreven. Die van vrijheid. Dat vieren we groots. **We heten je welkom en openen de poort!**

KANTOOR & Creatief
de Bruin Bazen v.o.f.

Voorstraat 60
3231 BJ Brielle
T 0181-412874
F 0181-418322
E info@kantoor-creatief.nl

Openingstijden:
Dinsdag t/m Vrijdag
9.30 - 17.30 uur
Zaterdag
10.00 - 16.00 uur

Uw adres voor:
- kantoorartikelen en papierwaren
- computercartridges en etiketten
- technische- en creatieve tekenmaterialen
- alle soorten verf voor kunstschilders
- schildersdoeken en tekenblocs
- luxe schrijfwaren en agenda omslagen
- pennen graveren
- kopiëren en inbinden van verslagen
- plastificeren
- gratis advies van Louis en Willy

ONTVANG 15%
1 APRIL KORTING
OP STOERE WOONACCESSOIRES
gebruik kortingscode
1APRIL22
Wij verzorgen ook
STOER BLOEMWERK OP
BESTELLING EN WORKSHOPS
WWW.ALLESZOLEUK.NL
korting is inclusief en geldig op de stoere woonaccessoires en vanaf 24 maart t/m 1 april 2022

AllesZOLeuk

Les Lauriers Roses
**** camping caravaning St Aygulf Cote D'Azur

Camping - Mobil homes - Lodges

Een ultieme vakantie -in de puurste zin van het woord- beleeft u bij camping Les Lauriers Roses. Les Lauriers Roses (Oleanders) is een 4-sterrencamping, uniek gelegen temidden van de kenmerkende mediterrane begroeiing en volop profiterend van schaduwgevende majestueuze kurkeiken en parasoldennen.
De camping staat onder Nederlandse leiding.

D7, route de Roquebrune - 83370 St. Aygulf - Frankrijk
(+33) (0)625010111 - lauriersroses-camping@orange.fr
www.info-lauriersroses.com

Voorstraat 64
3231 BJ Brielle
T 0181 412083
www.JanBazen.nl

LIJSTENMAKERIJ
AL MEER DAN 60 JAAR
JAN BAZEN
ORIGINELE OUDE GRAVURES

Nobelstraat 47-49 • Brielle • 0181-773871 • info@roxxoogzorg.nl

www.roxxoogzorg.nl

De geschiedenis van de...

Straatgroepen trofee

Straatgroepen maken een onlosmakelijk onderdeel uit van de viering van 1 april. Om dat te illustreren zijn in deze krant meerdere foto's opgenomen van deze groepen. En als waardering voor het uitbeelden van de sfeer uit 1572 wordt ook elk jaar een wisselbeker uitgereikt aan de aardigste en/of origineelste straatgroep.

Misschien wel aardig om in deze historische krant ook even terug te grijpen op het ontstaan van deze prijs.

De 1e wisselbeker

De 1e wisselbeker werd in 1984 op initiatief van de Brielse Belangenvereniging op de afsluitingsavond uitgereikt aan een winkelier voor de origineelste etalage. Inscriptie op de beker: 'Wisselbeker. Origineelste 1 april uitbeelding. Aangeboden door de Brielse Belangenvereniging Handel en Nijverheid'.

2e Wisselbeker - 1990

Wisselbeker voor de winkeliers voor de origineelste etalage, overgenomen door de 1 April Vereniging. Met als inscriptie: 'Wisselbeker Brielse Belangenvereniging. Origineelste groep of persoon'. Wisselbeker voor een straatgroep of persoon.

1e Wisselbeker - 1990

Inscriptie: 'Wisselbeker Brielse Belangenvereniging. Origineelste groep of persoon'.

2e Wisselbeker - 2009

Geschonken door de toenmalige voorzitter Bart de Man. Voor de origineelste groep of persoon.

3e Wisselbeker - 2020

Het bestuur heeft besloten, als waardering voor de onmisbare inzet van alle straatgroepen en het bijzondere historische karakter van deze prijs, de beker te vervangen door een in een andere vorm gegoten 'wisseltrofee'. De trofee is gemaakt door Willy Groot uit Brielle.
Een door het bestuur aangewezen jury, bestaande uit 3 personen, bepaalt wie voor de prijs in aanmerking komt. De jury bestaat uit:

- Een vertegenwoordiger van de winnaar van vorig jaar;
- De poorter van het jaar;
- Een door het bestuur aangewezen derde persoon.

De uitreiking vindt plaats door de burgemeester en de poorter. De naam van de winnaar(s) wordt op de beker gegraveerd en is daarmee een belangrijk historisch erfstuk van onze vereniging.

Straatgroepen...

Vaste straatgroepen
Zuideinde
Turfsloppers
Boys van Treslong
De Lumeyden
Libertijnen
De Brielse natjes
De Trompen
't catte slop
De touwslagers
De kwackzalverei
De Taveerne
Fam. Kroef
Jos van der Ende
De Noordeinde Spinsters
Groep Noordeinde
Griekse lekkernijen
De soepeters
Fam. De Man
De Geuzenstraters
De Lions/Fam. de Man
De wafelbakker
De Nieuwstraters
De Rebellen
Nijvere Straatje
Kaaipoortwachters
Catharijne Genootschap
In den Gouden Meerman
Gueux Ne Reux
De Spanjaarden

Lopende straatgroepen
Ontlastingsgilde
Bottelierskar 1 spanjaarden
Bottelierskar 2 geuzen
Geuzenkinderen
De Geuzenleger/vaandeldragers
Het Spaanse Leger
Libertatis Drumband Kanonniers
Scoutinggroep Bas 't Hart
Compagnie van Breederode
Huurlingen van Voorne
Schietvereniging de Geuzen
Het Rijswijks Schenkersgilde
La Plage los Espanoles
Straattheater de Zotten
Doodgraversgilde Den Briel
De wasvrouwen
Paters en nonnen
De Bergsche Battery
Briels klokkenluidersgilde

Muziek gezelschappen
Alkmaar Vive les Gueux
Shantykoor Overstag
Slag ende Stoot
Zoutkeet
Altegaer
De Soete Inval
Jannes de Goochelaar
Wouter Kuyper
Vertelster speelstukken

Jannes de Gochelaar

Jannes is historisch entertainer en goochelt graag voor iedereen, van jong tot oud.

Als Romeins, 14e, 15e, 16/17e of 19e eeuws historisch goochelaar vermaakt Jannes aangenaam komisch en met de nodige zelfspot, al jaren het hedendaagse publiek.
Door de hoge historische authenticiteit en zijn kennis op dit gebied is Jannes een graag geziene gast in Brielle. Naast het rondlopend straat- of tafelgoochelen heeft Jannes ook een eigen middeleeuwse podiumshow.

Op 1 april verloor Alva zijn bril!

Want vergisten is menselijk...

Nieuw
bij Jumbo Brielle,
Brielsche Dubbel.

JUMBO BRIELLE
IS DE TROTSE SPONSOR VAN:

450 jaar vrijheid DOE OPEN DE POORT

Leuk om cadeau te doen, mee te nemen als souvenir of simpel om zelf op te drinken.
We stellen u voor de Rochus Meeuwiszoon Brielsche Dubbel. Dit bier is exclusief te verkrijgen in fles bij Jumbo Brielle. De naam van stadstimmerman Rochus Meeuwiszoon is onlosmakelijk met die eerste Brielse vrijheidsstrijd verbonden. Hij was de timmerman die op 5 april 1572, met gevaar voor eigen leven, het sluisje in de dijk had opengehakt. Door zijn optreden was de polder ondergelopen en was er voor de Spaanse soldaten, die op het punt stonden Brielle te heroveren, geen ander redmiddel dan zo spoedig mogelijk te vluchten en het eiland Voorne te verlaten. Het is duidelijk dat Rochus Meeuwiszoon met dit optreden een zeer belangrijke rol heeft gespeeld bij de verlossing van de Spaanse onderdrukking. In dit bier zit dan ook als verwijzing rogge verwerkt dit geeft het bier een unieke kruidige geur.

JUMBO
Brielle

Thoelaverweg 1 | 3231 KD Brielle
(0181) 414 338

Nori Takeaway

Nori Takeaway is een sushi afhaal in Brielle. Ondertussen al een jaar lang open om exclusieve sushi en andere overheerlijke gerechtjes te bereiden voor de klant.

Op 1,2 en 3 april kunt u bij de Nori Bar heerlijke gerechtjes bestellen.

Wij zijn geopend van woensdag tot en met zondag van 16:30 tot 20:30. Heeft u vragen of bent u benieuwd naar ons aanbod, kunt u altijd telefonisch contact opnemen of even binnenlopen. Wij helpen u graag!
Telefoonnummer: 0181 855504

Wij komen graag bij u langs met stalen en advies op maat. Al meer dan 35 jaar in de regio!

UW VLOER- OF TRAP STOFFEREN?

www.trapstofferen.nl

Specialist in vloer- en trap-stofferen

PVC vloeren • Trapstofferen • Vinyl
Laminaat • Tapijt • Raamdecoratie

SCHIPPER
vloer-en trapstofferingen

Brielle • T. 0181 - 414 452 / 06 - 53 23 34 38
www.trapstofferen.nl • Email info@trapstofferen.nl

VAN BELLEN Art
HET IS PAS ECHT. ALS HET KUNST IS!

Schilderijen - Bronzen beelden
- Relatiegeschenken - Design Glas
- Glassculpturen - Luxe Designartikelen
- Vrolijke kleurrijke beelden - Cadeaubonnen

Kunst voor iedereen!

MARKT 10 , BRIELLE
tel: 0181-478624 / info@vanbellenart.nl

WWW.VANBELLENART.NL

TRENDY KLEDING
BABY, KIDS & TIENERS!
Vanaf maat 44 t/m 176

NIEUWE COLLECTIE

Chico & Chica
Baby- en Kindermode

Vingino
Indian Blue Jeans
Garcia Jeans
Raizzed

Dirkje
Noppies
DJ Dutchjeans
Z8

Nobelstraat 38 • 3231 BC Brielle • Tel. 0181-769173
Open ma. van 10.00 - 17.00 uur en di. t/m za. van 09.00 - 17.30 uur
Elke eerste zondag van de maand van 12.00 tot 17.00 uur

De geuzennaald
met de 2022 collectie

Van arme landsknecht tot aan rijke hofdame, voor 1 april winkelt de Brielse Burgerij bij de Geuzennaald. Ook het afgelopen jaar hebben de naaisters van de Geuzennaald weer heel hard gewerkt om zoveel mogelijk Briellenaren in het oud te steken.

Bent u op zoek naar 1 aprilkleding?
Dit jaar is De Geuzennaald gevestigd in de Infirmerie, Rozemarijnstraat 42, 3231 AL Brielle.

Openingstijden:
Woensdag, donderdag en vrijdagmiddag van 13.30 tot 16.30 uur.
Zaterdag van 11.00 tot 15.30 uur.
Laatste winkel dag: woensdag 30 maart 2022.

Evenementen 2022

Kijk voor het complete evenementenoverzicht en meer informatie op www.beleefbrielle.nl

Januari/Februari:

Permanent... het gehele jaar
Martelarenfietsroute
Locaties: Brielle, Gorinchem en Dordrecht.
Een fietsroute die de gedwongen tocht van de Martelaren van Gorcum in juli 1572 volgt en belangrijke plekken in Gorinchem, Dordrecht en Brielle aandoet.Zie IZI Travel en www.geboortevan- nederland.nl/ontdek.

Vanaf februari
Het zwaard van Bloys
Locatie: film op social media
Creëren en vertonen van een film over het terughalen van het beroemde zwaard van Bloys van Treslong.

Maart:

22 maart - 18 april
Schoolprogramma Lumey
Locatie: Historisch Museum Den Briel
Schoolprogramma Lumey n.a.v. project "Het zwaard van Bloys".

24 maart
Officiële opening herdenkingsjaar
Locatie: St-Catharijnekerk
Officiële landelijke en Brielse opening van het herdenkingsjaar 2022. Deze besloten bijeenkomst wordt georganiseerd door gemeente Brielle en het Samen- werkingsverband 1572-gemeenten.

27 maart
Willem Junior
Locatie: BREStheater
Jeugdtheatervoorstelling over onze Vader des Vaderlands.

27 maart
Matthäus Passion
Locatie: St-Catharijnekerk
Vertolking van de beroemde Matthäus Passion van J.S. Bach. Georganiseerd door Collegium Vocale Briela.

Vanaf eind maart
Geuzen- en Martelarenroute
Locatie: van 1-aprilmonument tot Bedevaartskerk
Een permanente bezinningsroute van het 1 april-monument naar de Bedevaartkerk via 24 citaten over vrijheid en verdraagzaamheid.

Van maart tot december
Fotoproject "De straat van mijn grootouders"
Locaties: Diverse plekken in Brielle, Vierpolders en Zwartewaal
Tientallen historische foto's van begin 20e eeuw te bewonderen op de huidige locaties.

April:

Van april t/m oktober
Tentoonstelling"Geboorte van Nederland"
Locatie: 't Dijckhuis in Vierpolders, de St-Catharijnekerk in Brielle en De Gaffelaar in Zwartewaal.
Een tentoonstelling over de historische gebeurtenissen in 1572 en de actualiteit rond de waarden van toen en nu: vrijheid, verdraagzaamheid, verbondenheid en verscheidenheid.

1 april - 10 september
Buitententoonstelling molen
Locatie: Molen "Vliegend Hert"
Buitententoonstelling over de molens die sinds 1300 in Brielle hebben gestaan.

1 april - 10 december
Tentoonstelling Glassgo
Locatie: Martinuskerk Zwartewaal
Tentoonstelling over "vrijheid"aan de hand van glasobjecten van Ida Scheijgrond. Over mensen die gestorven zijn voor vrijheid, over vogels als ultiem beeld van vrijheid.

1 april
1-aprilviering
Locatie: binnenstad Brielle
Kranslegging bij het monument, het openlucht-theater "Om de sleutel van de stad", bewoners in historische kledij, straatgroepen, Geuzenbier, muziek en de stad in historische sfeer...

2 april
2 april bestaat niet
Locatie: binnenstad Brielle
Historische en maritieme markt, kinderactiviteiten, kinderrad, Geuzenkermis, historische muziekgezelschappen en Shanty-korenfestival.

3 april
Gezelligheid en sfeer in de Brielse Binnenstad
Locatie: Binnenstad Brielle -
Historische en maritieme markt, kinderactiviteiten, kinderrad, Geuzenkermis en muziekgroepen.

1 - 3 april
Gieten 6e luidklok
Locatie: bij de toren van de St-Catharijnekerk
Opbouw oven. Gieten, uitpakken, inhijsen en eerste luiding klok. Informatie, muziek en lekkernijen.

5 april
De aanval van de Spanjaarden afgeslagen
Locatie: St-Catharijnekerk
Openbare bijeenkomst van Historische Vereniging de Brielse Maasmond over de mislukte aanval op 5 april 1572 en de rol van Rochus Meeuwiszoon.

9 - 10 april
Museumweekend
Locatie: binnenstad Brielle
Za.: stap in een schilderij, portret Lumey.
Zo.: portret Lumey, rond- leiding depots.

24 april
Venetia's air (muziek en theater)
Locatie: St-Catharijnekerk
Venetia, een schoonheid uit de 17e eeuw, inspiratie-bron voor kunstenaars. Voorstelling door LUKKA over vrijheidsdrang, schoonheid en jaloezie. Met muziek van o.a. Dowland, Hume, Byrd, Ferrabosco.

27 april
Koningsontbijt
Locatie: in de Voorstraat

29 april - 1 mei
Foodtruckfestival
Locatie: 't Bleijkers Bolwerk Brielle
Muziek, food en drinks.

Mei:

4 - 8 mei
Bevrijdingsfestival
Locatie: diverse plaatsen inde binnenstad
Programma: www.bevrijdingsfestivalbrielle.nl

6 mei
Muziekavond Bevrijdingsfestival
Locatie: Markt Brielle
Een jaren 40-45 muziek/dansavond op de Markt.

13 mei
Groot Dictee, Rotary
Locatie: St-Catharijnekerk
Test je spellingskunsten bij de 14e editie van het Groot Dictee met als thema "450 jaar vrijheid", geschreven door Klaas Schipper en voorgelezen door Admiraal Lumey. Met de opbrengst worden lokale goede doelen gesteund zoals de 1 april vereniging, het museum en nog vele anderen!

14 mei
Opening Bedevaartseizoen 2022
Locatie: Bedevaartkerk (Rik)
Opening met een pontificale hoogmis.

14 mei - 2 september
Buitententoonstelling "Torpedisten/ Sloepenloods"
Locatie: Sloepenloods, Maarland NZ
Historische foto's met begeleidende teksten over de geschiedenis van het korps Torpedisten en de Sloepenloods in Brielle.

14 mei
Geuzendrive
Locatie: 't Dijckhuis Vierpolders
3 bridgedrives op 3 dagdelen door 3 verenigingen: BV Vierpolders, BV Brogilo en BV Kleiburg. Voor alle inwoners van Voorne aan Zee. Aankleding geheel in het teken van 1572: een waar spektakel.

14 mei
Muziekproject Réalta
Locatie: Raadszaal stadhuis
The Land of Song combineert binnen het muziekproject Réalta muziek met beeld en verhalen, uitgevoerd door Brielse muzikanten, verhalenvertellers, beeldmakers en gastmuzikanten.

15 mei
Dorpsontbijt
Locatie: 't Dijckhuis Vierpolders
Ontbijten met en ontmoeten van dorpsbewoners van alle leeftijden en achtergronden.

21-22 mei
Theaterspektakel "Perpetuum mobile"
Start: Bastion VII
Theaterspektakel op 3 historische monumentale locaties met een vertelling via toneel, dans en zang.

22 mei
Vestingloop Brielle
Locatie: Rochus Meeuwiszoonweg
Gezellig hardloopevenement voor alle leeftijden. Met parcoursen van 1-10 kilometer door en buiten Brielle.

21 mei:
Old School Gangsters Outdoor
Locatie: bij Breezze Zwartewaal

25 mei
Lady's Night
Locatie: binnenstad Brielle
Feestelijke avond met muziek in de straten, gezelligheid en prachtige aanbiedingen voor alle ladies.

Juni:

3 - 11 juni
Sportweek Vierpolders
Locatie: diverse locaties in Vierpolders
Alweer de 53e editie! Diverse activiteiten voor jong en oud, o.a. MudRun, vlooienmarkt, beachvolley, vlotje varen, sportspektakel. Iedereen is welkom! Plezier gegarandeerd!

11 juni
Vestingsteden route
Locatie: Binnenstad, vestingwallen
12 juni - 28 augustus
Tentoonstelling "Het Huis Oranje-Nassau in Brielle en op Voorne-Putten"
Locatie: Historisch Museum Den Briel
De tentoonstelling geeft met geschilderde, gedrukte en betekende portretten een overzicht van de stadhouders/prinsen van Oranje, hun echtgenotes en de koningen en koninginnen die Brielle en Voorne-Putten hebben bezocht.

25 juni
Vier podia in de polder
Locatie: diverse plekken in Vierpolders
Een culturele avond op diverse (buiten)podia in Vierpolders, incl. een kindervoorstelling en muziek in 't Dijckhuis.

Juli:

9 juli
Nationale Bedevaart 2022
Locatie: Bedevaartskerk
Tijdens de Bedevaart o.l.v. bisschop mgr. Van den Hende worden zij herdacht.

8 - 10 juli
Food Truck Festival
Locatie: Centrum Brielle.

13 juli
Geuzenmarkt
Locatie: Centrum Brielle.

20 juli
Geuzenmarkt
Locatie: Centrum Brielle.

22 juli - 7 augustus
Magic Circus
Locatie: Evenemententerrein

27 juli
Geuzenmarkt
Locatie: Centrum Brielle.

30 juli
Brielle Blues
Locatie: 3 podia in de binnenstad, 't Swarte Schaep (Maarland NZ), De Hoofdwacht (Markt) en 't Vervolg (Turfkade).
16.00 uur: start 30 jarig jubileum, Gospelconcert in St-Catharijnekerk. 17.00 - 23.00 uur: Festival (9 bands). 'Mainstreet Blues' door bluesduo.

31 juli
30e Editie Brielle Blues
Locatie: 3 podia in de binnenstad, 't Swarte Schaep (Maarland NZ), De Hoofdwacht (Markt) en 't Vervolg (Turfkade).
14.00 - 22.00 uur: 12 bands. Mainstreet Blues' door verschillende bluesduo's. www.brielleblues.nl

Augustus:

3 augustus
Brocante Markt
Locatie: Centrum Brielle.

8 - 13 augustus
Jeugdwielertour
Locatie: Brielle en omgeving
40e editie waarin 180 kinderen zes dagen fietsen door de regio en ondertussen allerlei activiteiten doen.

10 augustus
Geuzenmarkt.
Locatie: Centrum Brielle.

17 augustus
Geuzenmarkt.
Locatie: Centrum Brielle.

16 - 18 augustus
Speelstad
Locatie: Prikkevest
Allerlei activiteiten voor kinderen vanaf 6 jaar (zoals knutselen, hutten, klimmen, klauteren en, bij mooi weer, waterglijbaan).
19 augustus
Openluchtbioscoop
Locatie: Prikkevest
Een film voor jeugd en voor volwassenen.

20 augustus
House of God
Locatie: Breezze

20 augustus
Brielle Everyone
Locatie: Prikkevest
Muziekfestival voor en door Briellenaren. Met zaterdagmiddag focus op jongeren met o.a. de kick- off van Brielle's got talent: een zoektocht naar lokaal podiumtalent.

Fanella

Bestel nu of kom eten in ons onlangs vernieuwde restaurant & terras. Wij bezorgen vanaf 16.00 uur.

T 0181 - 414 976

Turfkade 15 - 3231 AR Brielle

www.fanella.nl

HUUR JE KRAAM

Even shoppen bij huur je kraam is altijd leuk.

Wij hebben een zeer wisselend assortiment dankzij de vele huurders van onze kramen. Zo is er nu van kleding tot vintage en van diervoeding tot LP's, maar ook speelgoed, snoep, decoratie, hobbyartikelen en nog veel meer.

een Shop vol Shops

Er zijn nog enkele kramen beschikbaar voor verhuur in verschillende afmetingen en prijzen.

Huur een kraam en wij verkopen uw artikelen, u krijgt de volledige opbrengst.

Huur je Kraam
Nobelstraat 43 Brielle
0181-708088
info@huurjekraam.nl

Klaar voor uw eigen kraam?

BV VOORNE GAS

HANDELSONDERNEMING

PROPAAN BUTAAN IN FLESSEN CAMPINGGAS

Openingstijden:

Afhaaldepot: Achterdijk 54, Vierpolders
Elke werkdag 09:00 tot 17:00 uur
Zaterdag van 09:00 tot 16:00 uur

Vulstation/afhaaldepot: Moezelweg 160, Europoort
Elke werkdag 08:00 tot 16:30 uur

www.voornegas.nl

Ook voor vorkheftruck! Dagelijkse bezorging

antargaz AIR LIQUIDE BBQ Gassen EASY GAS WIEGAS

Achterdijk 54 - 3237 LA Vierpolders - T 0181-325911

September:

Vanaf september
Maquette vesting Brielle
Locatie: Stadhuis
Permanente tentoonstelling van maquette over de vesting Brielle. Datum opening volgt.

2 september
Indian Summer Blues
Locatie: Brielsche Aap
Afsluiting van het 30e jubileumjaar Stichting Brielse Bluesdag. Een gezellige avond. Lekkere muziek met hapje/drankje. Gratis voor sponsoren/vrienden. Kaart- verkoop voor belangstellenden.

2 - 4 september
Rock-festival
Locatie: veld bij Breezze
Vr.: Nederlandstalig. Za.: Legends of Rock. Zo.: Woodstock. Foodtrucks. De ultieme Rock-ervaring met de beste Rock- en Classis klappers in één weekend!

3 september
Muziekproject Réalta
Locatie: Parochiekerk
H.H. Martelaren van Gorcum, Nobelstraat 12
The Land of Song combineert binnen het muziekproject Réalta muziek met beeld en verhalen, uitgevoerd door Brielse muzikanten, verhalenvertellers, beeldmakers en gastmuzikanten.

3 september
Licht-klassiek concert
Locatie: St-Catharijnekerk
Licht-klassiek concert door Sinfonia Rotterdam o.l.v. Conrad van Alphen met verrassende cross-overs.

10-11 september
Nederlandse Vestingstedendagen
Locatie: Binnenstad, vestingwallen
Ridderspelen, kanonniers, gildes, schutterijen, ambachtslieden, muziek, troubadours, kunstmarkt, orgeldag, pompoenmarkt.

10 september
Ambachtelijke molenmarkt
Locatie: Molen 't Vliegend Hert
Ambachtelijke markt met allerlei natuurproducten. Molen geopend. Expositie.

17 september
Jumbo Big Band Festival Brielle
Locatie: Markt
Een jaarlijks swingend jazz- evenement waar 4 big bands strijden om de Jerry van Rooyen Big Band Prijs. Daarnaast bijzondere gastoptreden(s).

23 - 25 september
Geuzenpop
Locaties: Honky Tonk, Het Vervolg, 't Kont van het Paard en LetS DenS
Drie dagen, vier locaties, vier optredens per avond. Vr.: Tribute. Za.: Coverbands. Zo.: Blues

24 september
Wandelevenement
Locatie(s): In en rond Brielle
Wandeltochten met diverse afstanden door en om Brielle, langs bijzondere historische locaties en dwars door een kerk.

Oktober:

1 oktober
Korenfestival
Locatie(s): Op vijf plekken in de binnenstad
Optredens van allerlei koren uit het land. Publiek is van harte welkom.

6 oktober
Brielle's got Fashion
Locatie: Vesting Brielle
De Brielse middenstand showt kleding!

8-9 oktober
Paddeltje
Locatie(s): Op diverse plekken in de binnenstad
Wandelavontuur en openlucht- theaterspektakel.

15 oktober
Muziekproject Réalta
Locatie: St-Catharijnekerk
The Land of Song combineert binnen het muziekproject Réalta muziek met beeld en verhalen, uitgevoerd door Brielse muzikanten, verhalenvertellers, beeldmakers en gastmuzikanten.

23 oktober
Brielle Yourself
Locatie: DukdalfBRES en BREStheater
Jeugdfestival vol actie, plezier en entertainment.

24 - 28 oktober
Sport- en cultuurweek
Locaties: DukdalfBRES
Voor leerlingen van de basisscholen allerlei leuke activiteiten.

29 oktober
Muziek bevrijdt!
Locatie: St-Catharijnekerk
Een avondvullend muziek- programma rond het thema "bevrijding en vrijheid".

30 oktober
Brielle's got talent
Locatie: BREStheater
Talentenjachtshow voor jongeren tot 25 jaar.

30 oktober
Halloween
Locatie: Vestingstad Brielle

November:

2 - 6 november
Kermis
Locatie: op het evenemententerrein

19 november
Intocht Sinterklaas
Locatie: Zwartewaal

20 november
Intocht Sinterklaas
Locatie: Brielle

21 november tot 4 december
Het Brielsche Sinterklaashuis
(onder voorbehoud)

December:

5 december
Maskerade
Locatie: Markt en binnenstad
Een typisch Brielse traditie, elk jaar op 5 december om 19 uur. Briellenaren gaan verkleed en gemaskerd de straat op.

9 december
Maskerade
Lichtjesavond en aansteken grote Kerstboom
Locatie: binnenstad

Eindmanifestatie
Locatie: St-Catharijnekerk
10 december
Dag van de rechten van de mens. Dus Briellelezing. Maar ook slotmanifestatie met allerlei activiteiten en veel muziek.

16 - 18 december
Kerst in Brielle
Locatie: Vestingstad Brielle
Kerstmarkt, goede horeca en de gezellige sfeer van de vestingstad.

Het meest actuele overzicht vindt u op
www.beleefbrielle.nl

Café Dixi & Kap's patat... allebei al jaren fan van de 1 Aprilvereniging!

1 April; Lekker eten en drinken op het terras van Dixi!

Maarland zz 1-3 - Brielle

Full service internet bureau

Voor écht goede websites.
Wij bedenken, ontwerpen, bouwen en beheren al 25 jaar websites, webshops en webapplicaties.

<topsite>

Meer informatie? Neem contact op!
topsite.nl / info@topsite.nl / 0181 - 473 183

M.I.B.

VERWARMINGSBEDRIJF

Tel. 0181-414004 ▪ E planning@mib-brielle.nl

Met jaarlijks onderhoud gaat uw CV-ketel langer mee!

Wilt u een servicecontract afsluiten?

Bezoekt u dan onze website en vul het antwoordformulier in! Wilt u meer informatie? Mail dan naar: planning@mib-brielle.nl of bel naar 0181-414004. Ons kantoor is op werkdagen bereikbaar van 09.00 uur - 17.00 uur.

Bjorn Middel

remeha ATAG INTERGAS NEFIT Vaillant

M.I.B. Verwarming Brielle
't Woud 35F ▪ 3232 LN Brielle ▪ www. mib-brielle.nl

A B C
Wie doet er mee?

Zo leren wij het alfabet.

Handvertelpoppen

Onze grote handvertelpoppen voor spraak en taal zijn zeer geschikt voor gebruik in kinderdagverblijven, scholen en speciale behoeften.
De kinderen zullen heel snel vriendjes worden met de handpoppen.

ROBO educational toys

Kijk voor meer info op onze website:
www.robo-toys.com
en
www.handvertelpoppen.nl

Robo Educational Toys B.V.
Seggelant West 9g - 3237 MJ Vierpolders/Brielle
Tel. 0181 479356 - Fax 0181 479358
E-mail info@robo-toys.com
Websites: www.robo-toys.com / www.timetimer.nl / www.handvertelpoppen.nl

vanaf
1,25% rente
10 jaar vast
vanaf
1,55% rente
20 jaar vast
vanaf
1,65% rente
30 jaar vast
(onder voorbehoud van wijzigingen)

...voor uw hypotheek

Loop even binnen voor een passend advies.

KRINSEN
ASSURANTIEN

Maarland NZ 22 T 0181 415602 I www.krinsenassurantien.nl

Libertatis Primitiae

Brielle staat van 1 april tot 10 december 2022 in het teken van vrijheid, vrijheid in de meest brede zin van het woord. Dat Brielle door de gebeurtenissen op 1 april 1572 Eersteling der Vrijheid werd, weten we allemaal. Dat in onze stad in feite de basis is gelegd voor onze huidige grondwet en democratie, al duurde het best nog wel wat jaren voordat alles echt goed geregeld was, weten we ook. Maar dat vrijheid niet zo vanzelfsprekend is als we denken, is ons, zeker de laatste jaren, ook heel duidelijk geworden. Een pandemie, schaarste aan van alles, groeiende onverdraagzaamheid, een ontwrichte economie en een vaak bedenkelijk optreden van alle media, het zijn allemaal dingen die een rol spelen in hoe we op dit moment met elkaar menen te moeten omgaan. De algehele onvrede en armoede over heel de wereld en de daarmee samenhangende dreigingen, dragen niet bij aan een vredelievende en tolerante samenleving. Alleen als we ons bewust zijn van de waarde en de betekenis van echte vrijheid, kunnen we vrijheid ook doorgeven, delen en vieren. Het vieren van dit allergrootste goed begint in Den Briel op 1 april 2022, precies 450 jaar na de Inname door de Watergeuzen. Doe open de Poort!

Doe Open de Poort

Op 1 April vieren we nog steeds met veel verve en inlevingsvermogen de inname van de stad door de Watergeuzen en het verlossende einde van de Spaanse overheersing in Den Briel. Plannen worden gesmeed, de Geuzen tarten de Spanjaarden en andersom, de historische kleding wordt tevoorschijn gehaald en nagekeken en elk jaar wordt er in februari een heuse 1 april modeshow gehouden, het zijn de dames van de Geuzennaald die zich hiervoor de vingers blauw naaien. Kortom, het broeit en zindert in de Brielse huizen naarmate we dichter bij 1 april komen. Altijd weer leuk!

Bevrijd...

De tweede Wereldoorlog speelt een grote rol in onze geschiedenis. Ingetogen staan we op 4 mei stil bij de verschrikkingen en het verdriet dat is veroorzaakt tijdens deze zwarte periode om vervolgens een dag erna, uitbundig de bevrijding te vieren. Het Bevrijdingsfestival in Brielle vindt dit jaar plaats van 4 tot en met 8 mei. Tijdens deze dagen ziet de binnenstad er (een beetje) uit zoals in de laatste weken van de oorlog, april/mei 1945. Op verschillende locaties op de wallen staan kampementen, niet alleen van de geallieerden, maar ook van de Duitsers. Soldaten bewegen zich door de straten en beelden soms een levensechte oorlogssituatie uit. Dat kan van alles zijn, het aanhouden van burgers bijvoorbeeld of het onder schot houden van vijandelijke individuen. De grote Vrijheidsrit over het eiland waarin heel veel legervoertuigen en zelfs rupsvoertuigen meerijden is ook weer uitgezet. Daarnaast wordt er een “Jaren ’40 -’45 Muziekavond” georganiseerd waarbij iedereen van harte welkom is. Natuurlijk komt ook de Mockbattle op het Scharloo weer op het programma te staan. Aan dit onderdeel werken ook veel Brielse inwoners op vrijwillige basis mee als figurant. Op het programma staat ook de onthulling van het vrijheidsmonument “De Vlam”. Dit monument is een schenking van de Stichting Bevrijdingsfestival Brielle aan onze stad.

Eerste Bevrijdingsfestival in 2013

In 2012 zijn voorzichtig de eerste plannen voor een Bevrijdingsfestival op tafel gelegd en het jaar daarop, in 2013, was het Bevrijdingsfestival Brielle een feit! Hoe is dat zo gekomen? De toenmalige Citymarketeer had min of meer bij toeval ontdekt dat één van de Brielse makelaars regelmatig deelnam aan zogenaamde re-enactments. Op veel locaties in Europa en ook in Nederland, worden tijdens een re-enactment oorlogssituaties zo echt als mogelijk uitgebeeld en nagespeeld. Omdat Brielle volgens de toenmalige Citymarketeer klaar was voor een nieuw en meerdaags evenement is het eigenlijk allemaal begonnen. Inmiddels is Roland van Ravens, de makelaar in kwestie, al jarenlang kartrekker

en organisator van het Bevrijdingsfestival in Brielle. Vanzelfsprekend doet hij dit niet alleen, maar heeft hij een heel team achter zich staan dat hem op alle fronten bijstaat. Achter de schermen wordt door hen ontzettend hard gewerkt om alles voor elkaar te krijgen. Je moet dan denken aan vergunningen en regelgeving. Het is een ontiegelijk ingewikkeld en langdurig proces om voor een evenement, zeker waar ook wapens aan te pas komen, een goed passende vergunning te krijgen. Iedereen begrijpt dat het voeren van geweren en pistolen bijzonder gevoelig ligt. En terecht. Maar... zonder wapens kan nu eenmaal niet levensecht worden uitgebeeld wat we uiteindelijk niet willen en niet mogen vergeten, oorlogsleed! “Lest we forget!”. Gelukkig krijgt de organisatie alle steun en medewerking van de gemeente en dat is zeker bij de voorbesprekingen met de diverse instanties zoals de Veiligheidsregio, van onschatbare waarde.

Mockbattle

Om even terug te komen op de Mockbattle, een schijngevecht, dat wordt gehouden op het Scharloo, is het goed om een paar dingen te weten. Aan een Mockbattle nemen zowel echte re- enactors deel als figuranten. Dat vergt van de organisatie altijd heel wat overtuigingskracht en bij de burgers en de soldaten heel veel inlevings- en aanpassingsvermogen. Maar het is altijd een spektakel waar ze allemaal graag aan meedoen. In de loop der jaren raakt iedereen ook steeds meer op elkaar ingespeeld en is het steeds duidelijker wat en hoe bepaalde situaties het best kunnen worden uitgebeeld. Dat leidt best wel eens tot hilariteit. De Duitse re-enactors vallen namelijk, zodra het spel begint, meteen in hun rol en spreken alleen nog Duits. Deze realistische weergave van een oorlogssituatie en het samenspel tussen re-enactors en figuranten zorgt voor veel interactie tussen “burgers” op het Scharloo en toeschouwers aan de Turfkade. Doordat het publiek helemaal in het verhaal meegaat, barst iedereen na de overwinningsscène door de geallieerden, spontaan uit in gejuich en applaus.

Veteranen

De tweede Wereldoorlog ligt alweer 77 jaar achter ons. Mensen die de oorlog bewust hebben meegemaakt of er in hebben meegevochten zijn er haast niet meer. Om je er iets van te herinneren moet je toch minstens een jaar of vijf zijn geweest toen de oorlog begon en voor een soldaat ligt die leeftijd natuurlijk nog hoger. Dan moet je toch ergens in de beginjaren twintig van de vorige eeuw zijn geboren. Het is daarom bijna niet meer mogelijk om veteranen uit de Verenigde Staten, Het Verenigd Koninkrijk of Canada uit te nodigen. De enige veteraan die op uitnodiging van het Bevrijdingsfestival naar Brielle kwam en die nog in leven is, is de bijna 101 jarige Jim “Pee Wee” Martin. Zijn gezondheid is te broos om zowel de reis als de emoties goed te doorstaan. De warmste herinneringen bewaart de organisatie aan de in 2019 overleden Gene Gilbreath. Tot tweemaal toe hebben Roland en Ciska een bezoek aan Gene Gilbreath gebracht in Springfield. Zijn wereld stond niet uitsluitend in het teken van de oorlog. Dat is bij veel nog levende veteranen wel het geval en hoewel logisch, was het juist door Gene’s plezier in het leven een waar voorrecht om er een klein deel van uit te mogen maken. Het was heel bijzonder hoe hij ons mee kon nemen naar vroeger en tegelijkertijd ook veel plezier kon halen uit het leven van nu. “Toen we dan ook het bericht kregen van zijn overlijden, voelde het alsof ik mijn opa verloor”, aldus Roland, dat zegt genoeg over de band die ze met elkaar hadden.

Opdat we niet vergeten...

Iedereen begrijpt dat emoties, die bij het naspelen van oorlogssituaties vrijkomen, hoog kunnen oplopen. De organisatie, de gemeente en iedereen die meewerkt aan een re-enactment of mockbattle zijn zich daar terdege van bewust. Maar om vrijheid te kunnen vieren, mag het verleden nooit worden vergeten. Juist daarom en zeker ook uit dankbaarheid naar onze veteranen, hebben we in Brielle een Bevrijdingsfestival. Tijdens deze dagen worden zij die het hardst hebben gestreden voor de vrijheid, de veteranen, in Brielle warm en hartelijk ontvangen en geëerd! Dat hebben ze meer dan dik verdiend!

Meedoen als burger

Wil je ook meedoen aan het Bevrijdingsfestival en misschien wel als burger figureren bij de Mockbattle op het Scharloo? Dat kan!
Stuur een mailtje naar:
info@bevrijdingsfestivalbrielle.nl en er wordt zo snel mogelijk contact met je opgenomen.

Kijk voor alle actuele informatie over het Bevrijdingsfestival op:
www. bevrijdingsfestivalbrielle.nl
Facebook: Bevrijdingsfestival Brielle.

Kapsalon
DE KAPPER

WIJ ZOEKEN EEN NIEUWE

COLLEGA

KAP/STER GEZOCHT!

Wie zijn wij?
Onze salon is gevestigd in het sfeervolle centrum van Brielle. In onze salon staat klantgerichheid, zelfontwikkeling en gezelligheid centraal.

Ga jij samen met ons de uitdaging aan?
Ben jij die zelfstandige en creatieve kapper, die de klant op nummer 1 zet? Heb jij een goede kleurkennis, dit is zeker een pré, en weet joj je adviezen goed te verwoorden? Voel jij je thuis binnen een omgeving waar we voor elkaar klaar staan, waar we niet in vastomlijnde hokjes denken, waar we veel lachen en waar we flexibiliteit vragen maar waar flexibiliteit ook wordt geboden? Dan zoeken we jou!

Wat bieden wij aan?
Je kan bij ons zowel full-time als parttime aan de slag. Samen met jou kijken we welke omvang het beste bij jouw persoonlijke situatie past. Wij vinden ontwikkeling belangrijk. Daarom werken wij met een persoonlijk opleidings/training-plan. We rekenen ook op jouw inbreng om onze salon nog beter te maken. Wij gaan graag een langdurige samenwerking met elkaar aan. Onze inzet is dan ook een arbeidsovereen-komst voor onbepaalde tijd.

Ben je geïnteresseerd?
Stuur dan een korte motivatie met je cv naar jeanette@kapsalondekapper.com. Je kunt ons vinden aan de Nobelstraat 31 te Brielle. Voel je welkom om bij ons binnen te lopen, mocht je vragen hebben. Bellen kan natuurlijk ook. Ben je nieuwsgierig naar onze creatues? Volg ons op onze socials!

Nobelstraat 31 | 3231 BA Brielle | 0181 474 793
www.kapsalondekapper.com

Poorter Boutique Hotel is gelegen in hartje Brielle en is gevestigd in een schitterend pand uit 1585. In onze sfeervolle lounge en brasserie, waar twee van de oudste stucplafonds van Nederland nog te bewonderen zijn, kunt u genieten van koffie en thee met gebak, een heerlijke lunch, luxury high tea of mooie wijnen en diverse cocktails.
In een van onze prachtige elf hotelkamers zult u een unieke ervaring beleven. De luxe die u bij ons ervaart, vertaalt zich in een gastvrijheid en persoonlijke aandacht die u op weinig plekken tegenkomt.

POORTER
BOUTIQUE HOTEL

Poorter Hotel | Voorstraat 45 | 3231 BE Brielle | +31 (0)181 725 980 | info@poorterhotel.nl | www.poorterhotel.nl

Informatie over het gieten van de Vrijheidsklok

In 1482 arriveert klokkengieter Steven Butendiic in Brielle om in de buitenlucht de “Groote klok” te gieten. Een niet ongevaarlijk werk want bij een temperatuur van 1100 graden is de vijfduizend kilo brons pas mooi vloeibaar en geschikt om de klok te gieten.

Het resulteerde uiteindelijk in banklok Katrin. Zij is de oudste en meest bekende dame van Brielle. We kennen haar allemaal, want we horen haar dagelijks slaan op elk heel uur.

Het BKG (Briels Klokkenluiders Gilde) wil het gieten van een luidklok in de buitenlucht onder de Catharijnetoren herhalen. De klok gaat de naam Vrijheidsklok krijgen. De opdracht is gegeven aan Simon Laudy, de enige Nederlandse klokkengieter die dit wkarwei aandurft.

DAG 1 (31 maart)
Op donderdag 31 maart arriveert vanuit Groningen de gietploeg bestaande uit vijf man. Ze beginnen al gelijk met uitladen en het opbouwen van de oven.

DAG 2 (1 april)
Ergens halverwege de dag zal het vuur van de oven worden ontstoken en is de gietploeg de rest van de middag bezig het vuur goed gaande te houden zodat de “klokspijs” rond een uur of negen in de avond op temperatuur is en er kan worden gegoten. De gieting vindt zodoende plaats in het donker. Dat is om te zien mooi en spannend tegelijk, omdat een deel van de gloeiende kolen over de grond zullen rollen. Dat gebeurt als één van de zijkanten van de oven wordt opengebroken, zodat de gietkom eruit kan worden gehesen.

DAG 3 (2 april)
In de loop van de ochtend zal de klok, die dan voldoende is afgekoeld, door de gietploeg worden uitgepakt. Een spannend gebeuren, want zal de klok gaaf uit de mal komen en zal bij het eerste keer aanslaan haar klank zijn zoals de ontwerper heeft bedoeld? Vervolgens zal de klok in de toren binnendoor naar boven worden gehesen.

DAG 4 (3 april)
Als de klok eenmaal op haar plaats hangt zal ze voor het eerst door het BKG worden geluid.
Het project is gereed en Brielle beschikt voortaan over zes luidklokken in de Catharijnetoren.

Klokkenspijs gieten.

Gietvat vullen met broden brons.

Het ophijsen van de klok.

Het werk zit erop.

Door nieuwe technieken niet van echt te onderscheiden!

We maken onze producten van begin tot eind voor u op maat

- Volledige prothese
- Immediaat prothese
- Implantaat prothese (klikprothese)
- All-on-four (vaste brug op implantaten)
- Frame prothese
- Partiële prothese
- Rebasing
- Reparaties (part)prothese

Tandprothetische praktijk
Bob Koetsenruijter

Ruggeplein 24 - 3232 AH Brielle - T 0181-851735
M 06 55725705 - E info@bobkoetsenruijter.nl
www.bobkoetsenruijter.nl

Kom eens langs, voor een vrijblijvend advies!

I still got the Brielle Blues

The Blues, een muziekstijl waarin troost en vrijheid gevonden werd tijdens een donkere periode in de geschiedenis. The Blues, als grondlegger van de hedendaagse popmuziek en zoals toen nu ook mensen met elkaar verbindt.

The Blues is ontstaan tussen 1860 en 1900. De voornaamste muzikale bronnen die tot het ontstaan van The Blues hebben bijgedragen zijn de religieuze liederen (gospels, negrospirituals), de worksongs en de field hollers.

Het vindt zijn oorsprong in de muziek die slaven uit Afrika in het Zuiden van de Verenigde Staten maakten. Daar waar de negers als slaven op het land werkten zongen ze liederen welke het zware werk ondersteunde. Daarnaast werd men geconfronteerd met extreme lijden, uitbuiting, slechte leefomstandigheden, discriminatie en onderdrukking.

Door het zingen van de blues vond men troost voor deze problemen en de kracht om er weer bovenop te geraken. Ze maakten zelf instrumenten en 's avonds zongen ze uit volle borst over de misère die ze hadden. Rond de Eerste Wereldoorlog trok men vanuit het Zuiden naar de steden in het Noorden (onder andere Chicago en Detroit). De blues kreeg een meer 'stedelijk' geluid, dat vanaf de jaren dertig voornamelijk gekenmerkt zou worden door het gebruik van elektrisch versterkte instrumenten. The Blues toen en nu, verbindt en geeft de mogelijkheid om vrij te denken. Alleen, met elkaar, met of zonder instrumenten, spelend of luisterend.

Brielle Blues vindt traditie getrouw in het laatste weekend van juli plaats. Dit jaar viert Brielle Blues hun 30 jarig jubileum! Ga voor het programma naar; **www.briellebluesnl**

Brielle Blues

LEIDEND IN PIPING & CONSTRUCTION

- PIJPLEIDINGEN
- CONSTRUCTIE
- APPARATENBOUW
- INDUSTRIËLE SERVICE

DE BRUIN bv

't Woud 1 | 3232 LN Brielle | info@debruinpiping.nl | (+31) 181 417 500 | www.debruinpiping.nl

Toen & Nu

Weet je nog wel?

Den Briel vervult al eeuwenlang een belangrijke streekfunctie op Voorne en Putten. Vroeger weliswaar meer dan nu, maar vijftig jaar geleden, in het herdenkingsjaar 1972, was dit nog duidelijk het geval. Ook toen werd een speciale jubileumuitgave van de 1 Aprilkrant uitgegeven. In de tussenliggende tijd is er veel veranderd, zo is ook de streekfunctie afgenomen. Maar niet helemaal gelukkig. De historie, die hier werkelijk overal is terug te vinden, maakt van Brielle een gezellige, boeiende plaats om graag te willen zijn waarbij moet worden gezegd dat alle terrasjes en de diversiteit aan winkels ook een belangrijke bijdrage leveren aan het leven en welzijn in de binnenstad. Als we terugblikken op het herdenkingsjaar 1972 kunnen we vaststellen dat er best het een en ander is veranderd. Het Belastingkantoor was bijvoorbeeld nog in de Brielse binnenstad gevestigd evenals het Kantongerecht in de Voorstraat.

Veel bedrijven hadden een vestiging binnen de wallen. De kalkfabriek, de firma Heijmans, houtcentrale de Eilanden, de poetsdoekenfabriek, drankencentrale de Kampioen, de koekjesfabriek van Ribbe, de scheepswerven aan de Zevenhuizen en aan de Turfkade... en nog best veel meer, het is allemaal verleden tijd. Natuurlijk geldt dit ook voor veel winkels, restaurants en café's. Wat leuk is en ook heel bijzonder, is dat er op dit moment nog winkels en horeca te vinden zijn die er ook waren in 1972 en soms zelfs al ver daarvoor.

Echte pioniers!

Al sinds 1693 doet de familie Rijcken zaken in Brielle. Als zogenaamde teuten uit Hamont in België, verbleven zij hier jaarlijks enkele maanden om hun koopwaar aan de man te brengen. Vrijwel meteen na de keutjesmarkt keerden ze dan terug naar hun gezinnen in België. Hetzelfde geldt voor de familie Schats. Ook zij kwamen hier oorspronkelijk als teuten naar toe. Teuten dreven handel in allerlei artikelen en waren op die manier in staat om zich te richten op vraag en aanbod. Uiteindelijk hebben deze pioniersfamilies zich hier blijvend gevestigd en zijn hun winkels nog steeds springlevend terug te vinden in het huidige straatbeeld, al is de koopwaar in de loop der jaren wel aangepast. Ook twee andere families zijn, net als in 1972, nog actief als winkelier. Jan en Willy Bazen en Corry Van Der Waal staan ook vandaag de dag nog steeds met veel plezier achter hun toonbank.

Toen en nu...

Ook Hotel De Zalm, de Honky tonk en café Dixi bestonden al in 1972 en bestaan nog steeds. Maar in tegenstelling tot de vier eerder genoemde winkels worden zij niet meer bestierd door dezelfde families. Dat maakt Rijcken Mode, Kantoor- en Creatief, Lijstenmakerij Bazen en Cafetaria 't Hoekje net iets meer bijzonder, hier wonen werken nog steeds nazaten van de families van toen. In de oudste slagerij van Brielle, dit jaar bestaan ze 108 jaar, zwaait Corry Van Der Waal de scepter. De oude Piet Schats en zijn vrouw Ka Bos openden de deuren van Cafetaria 't Hoekje in de jaren vijftig. Eind jaren zestig namen de twee zoons Piet en Kees na een grondige verbouwing de zaak over. Inmiddels is de zoon van Piet, die natuurlijk ook Piet heet, de eigenaar van dit familiebedrijf. Van beide winkels zijn de interieurs in de loop der tijd vrijwel onveranderd gebleven en dat maakt ze extra speciaal. Corry begon als dertienjarig meisje op de zaterdagen mee te helpen in de slagerij van wat later haar schoonouders werden. Voor haar komt de kwaliteit van het vlees en de beroemde worst op de eerste plaats. Met haar in de praktijk opgedane vakkennis kan ze je alles vertellen over vlees en vleeswaren en dat doet ze heel graag. Heerlijk en eerlijk! En wie kent niet de befaamde ijswagen van de familie Schats? Prachtig gedecoreerd door de beroemde Brielse schilder Middelhoek. Met de leus "Eet en geniet van wat 't Hoekje u biedt" werd de cafetaria in de markt gezet. Rijcken Mode in de Nobelstraat bepaalt al eeuwenlang het modebeeld in Brielle. Oorspronkelijk werd er niet alleen kleding verkocht, ook voor bedden, lingerie, karpetten, stoffen en manufacturen kon men in deze winkel terecht. Zoon Paul nam de zaak in de jaren zeventig over van zijn ouders. Samen met zijn vrouw Sylvia en zus Carla is Paul nog steeds de spil binnen het bedrijf. Inmiddels is het concept zeer succesvol omgegooid, Rijcken mode richt zich nog steeds op mode in het algemeen maar is vooral gericht op de kleding voor de moeder van de bruid.

Last but least noemen we Jan Bazen en zijn zus Willy de Bruin-Bazen. Vader en moeder Bazen verhuisden begin jaren zestig vanuit Tholen naar Brielle en openden hier een kunsthandel en winkel in glas. Terwijl Jan zich in hetzelfde pand heeft ontwikkeld tot kunstkenner en lijstenmaker, zijn Willy en haar man Louis, in de winkel naast die van Jan, dé specialisten op het gebied van teken- en schildersartikelen. Natuurlijk horen ook pennen, wenskaarten, agenda's, kalenders en kantoorartikelen bij het assortiment.

Wil je meer weten over de geschiedenis en (oude) winkels van Brielle? Op de volgende websites kom je heel veel te weten!

www.desteeg-brielle.nl
www.rens.vanadrighem.com
www.streekarchiefvp.nl

PROFILE Van Oudenaarden
DE FIETSSPECIALIST
...daar mag je **méér** van verwachten!

Profile van Oudenaarden | 't Woud 4 | 3232 LN Brielle
0181-413351 | **www.profilevanoudenaarden.nl**

SPONSORS ONDERSTEUNEN DE
1 April Vereniging

Heel veel bedrijven hebben eind 2019 toegezegd de vereniging aan de hand van het aangeboden sponsorpakket te willen ondersteunen.

De uitbraak van het coronavirus heeft het bestuur van de vereniging toen tot het besluit gebracht de effectuering daarvan op te schorten met het oog op de moeilijke situatie van de bedrijven. Op een gepast moment doen wij graag weer een beroep op uw medewerking.

Voor de eerder toegezegde deelname in ons sponsorpakket en voor alle andere vormen van ondersteuning bedankt de 1 April Vereniging u allen.

1 April vieren doen we samen.

No es Nada · Brielse Belangen Vereniging · topsite · Gemeente Brielle · Globe Plant · INTERLYNX Strategisch Reclamebureau · Kolpa v/d Hoek · wea Accountants • Adviseurs

De Geuzenfietsers

Echte kanjers, die Briellenaren...

Je kunt zeggen over corona wat je wilt, maar al zijn we allemaal het liefst negatief, er zijn in tijden van corona heel veel positieve initiatieven tot stand gekomen.

Een groep “oude” schoolvrienden bijvoorbeeld, waar onder andere Wouter Berkelaar en Maarten Post deel van uitmaken, zijn door corona vaker met elkaar gaan fietsen en vonden het een leuk idee om in het kader van het feestjaar 2022 speciale fietstenues voor de groep te laten ontwerpen en maken. Zo gedacht, zo gedaan. En hier staan ze dan! De geuzenfietsers... op het Wellerondom, fier en trots in een op en top Briels tenue. Hulde, hulde, hulde! Leuk om te noemen is het detail dat op de schouder van de shirts staat, de plattegrond van onze vesting en het jaartal 1572.

Op 9 april fietsen de geuzenfietsers de Amstel Gold Race in Limburg, natúúrlijk in tenue!

We wensen deze kanjers, die zo trots zijn op Brielle en dat ook willen uitdragen, heel veel succes en plezier!

Word lid! van de 1 April Vereniging

JA... ik geef mij op als lid!

- o Lid voor € 12,50 p.p. per jaar
- o Lid per gezin € 25,00 per jaar
- o Bijdrage naar keuze per jaar € _____
- o Stuur mij een nota per e-mail

Voor- / achternaam _____
Straat _____
Postcode + plaats _____
E-mailadres _____
Handtekening _____

Vul deze kaart in, maak een foto met je smartphone en stuur deze naar 06 - 10 51 70 19 (secretaris van de 1 April Vereniging).

U kunt zich ook aanmelden via de website van de vereniging: www.1aprilvereniging.nl

1997-2022 25 JAAR

NVM

VAN RAVENS MAKELAARDIJ

450 jaar vrijheid

DOE OPEN DE POORT

Met 25 jaar ervaring openen we graag
de poort naar jouw nieuwe woning!

Van Ravens Makelaardij wenst iedereen een fantastische 1 april viering!

WONINGMAKELAARDIJ | VERHUUR | NIEUWBOUW | BEDRIJFSMAKELAARDIJ

Makelaardij Van Ravens B.V. • Turfkade 12-13 • 3231 AR Brielle
0181 487120 • vanravens.nl • info@vanravens.nl

funda